PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3
W TRZEBINI

WRZESIEŃ 2021/2022

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
3. Ustawa – Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
4. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
5. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 poz.1082).
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn. :Dz.U. z 2021 r. poz. 1119).
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 z póź. zm.).
8. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia z 9 listopada 1995r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2021r. poz. 276).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (z póź. zm., tekst jedn. :Dz.U. z 2020r. poz.1449).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9 sierpnia 2017 r. (tekst.jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).
11. Statut Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini.
12. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
13. Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.

Ponadto wykorzystano:

- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

WSTĘP

"Tu stawiamy pierwsze kroki, aby ruszyć w świat szeroki..."

Podstawowym zadaniem szkoły jest stworzenie warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi osobowości uczniów na płaszczyźnie emocjonalnej, społecznej, kulturalnej, moralnej, ekologicznej, zdrowotnej i intelektualnej.
Nasza szkoła przygotowuje absolwenta świadomego dokonywanych wyborów i gotowego do autokreacji na drodze do osiągnięcia wyznaczonych przez niego celów.

Szkoła jako środowisko wychowawcze, ma za zadanie wspomagać wychowanków w osiąganiu wszechstronnego zdrowego rozwoju, kształtować sposób myślenia i postawy uznawane za pożądane, umożliwić korygowanie deficytów i urazów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę zachowań ryzykownych oraz wsparcie uczniów i rodziców w trudnych sytuacjach.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne wyznaczane przez organy Oświaty. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Proces wychowania jest wzmacniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę" *(patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.").*

Program wychowawczo-profilaktyczny opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, w tym z warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na złożeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania prozdrowotne i profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program powstał w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, konsultacje z rodzicami, nauczycielami i uczniami. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi Program wychowawczo – profilaktyczny szkoły podlega ewaluacji i jest aktualizowany na podstawie szeroko rozumianej diagnozy problematyki wychowawczej w działalności szkoły. W Szkole Podstawowej nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini głębokiej analizie poddane zostały dotychczasowe działania prowadzone przez szkołę, wyniki przeprowadzanych ewaluacji wewnętrznych, cyklicznie przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej, analizy sytuacji wychowawczej w szkole, badania poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, spostrzeżenia dyrektora, pedagoga, nauczycieli i rodziców, wyniki klasyfikacji, obserwacje zachowań uczniów. W szkole systematycznie monitorowane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz badana jest skala i rodzaje czynników chroniących i zagrażających występujących na terenie szkoły. Analizowane są także działania mające na celu zwiększenie wśród uczniów i nauczycieli respektowania norm społecznych oraz wyeliminowanie niepożądanych zjawisk i zachowań. Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini został opracowany na podstawie przeprowadzanej corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących

i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz problemów występujących w środowisku szkolnym oraz:

- wyników prowadzonych w szkole ewaluacji wewnętrznych,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wyników badań diagnostycznych prowadzonych systematycznie i cyklicznie w każdym roku szkolnym, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka,
- badań poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole dla potrzeb ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego przeprowadzonej w styczniu roku szkolnego 2020/2021,
- analizy kompleksowych badań ankietowych uczniów, rodziców i nauczycieli przeprowadzonych we wrześniu na początku roku szkolnego 2021/22,
- uwag, spostrzeżeń, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców.

Szczegółowe analizy przeprowadzanych w poprzednich latach badań ankietowych oraz wprowadzanych kolejnych modyfikacji programu znajdują się w dokumentacji szkolnej.

We wrześniu 2021r. opracowane zostały narzędzia badawcze i przeprowadzona została kompleksowa diagnoza sfery wychowawczej działalności szkoły. Badania przeprowadzone zostały wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.
Badaniami ankietowymi objęto wszystkich uczniów. Ogółem przebadano 194 uczniów: 75 – klasy II – III, 119 – klasy IV – VIII. Opracowane wyniki badań ankietowych ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz podsumowanie rekomendacje do nowego Programu wychowawczo – profilaktycznego stanowią załącznik do programu.

ROZDZIAŁ I
ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. Założenia ogólne

Zgodnie z obowiązującymi zapisami prawa , działalność wychowawczo - profilaktyczna naszej szkoły polega wspieraniu uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej polegającej na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **Psychicznej** - ukierunkowanej interioryzację wartości moralnych, zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających kształtowaniu właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
2. **Fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez uczniów umiejętności sprzyjających prowadzeniu zdrowego stylu życia i podejmowaniu zachowań prozdrowotnych;
3. **Społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. **Duchowej** - ukierunkowanej na zdobycie stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia świadomego życia oraz poczucia sensu istnienia.

Rolą całej społeczności szkolnej jest kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, sprzyjającego procesowi wychowania, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i wychowawców oraz rodziców i opiekunów.

2. Cele szczegółowe

Celem głównym wychowania jest wszechstronny rozwój osobowości ucznia. Oznacza to, że należy dążyć do tego, aby uczniowie:

1. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna.
2. Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno przedmiotów szkolnych jak i całej edukacji na danym etapie oraz spójności wszystkich dziedzin wiedzy.
3. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, wolność własną z wolnością innych i z odpowiedzialnością za siebie i innych.
4. Poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i odnalezienie własnego miejsca w świecie.
5. Uczyli się szacunku do dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu patriotyzmu.
6. Wyrastali na ludzi umiejących korzystać z dóbr kultury, wrażliwych na literaturę i sztukę.
7. Umieli obronić się przed negatywnymi wpływami innych osób w sposób akceptowany społecznie.
8. Mieli stworzone warunki do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i sprawności fizycznej.
9. Świadomie wybierali zdrowy styl życia, wolny od uzależnień i zagrożeń.
10. Kształtowali w sobie postawę dialogu, tolerancji, umiejętność konstruktywnego słuchania innych i rozumienia ich poglądów, potrafili współtworzyć w szkole wspólnotę.
11. Budowali więź z regionem, krajem ojczystym oraz świadomość obywatelską.
12. Budowali poczucie godności i posiadali świadomość własnej wartości.
13. Przestrzegali norm kultury osobistej a w szczególności zapisów regulaminu oceniania zachowania.
14. Przy aktywnym wsparciu rodziców i nauczycieli postrzegali sytuacje kryzysowe jako szansę na konstruktywne pokonanie problemu mogące przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków *(patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”).*

3. Zasady realizacji

1. Powszechna znajomość założeń programu – przez nauczycieli, uczniów, rodziców oraz wszystkich pracowników szkoły.
2. Zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie.
3. Respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły.
4. Współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
5. Współodpowiedzialność wszystkich podmiotów szkoły za efekty realizacji programu.

4. Model absolwenta

- Ma poczucie własnej godności i wartości.
- Jest świadomy swoich praw i praw innych ludzi.
- Odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości.
- Radzi sobie z problemami dnia codziennego.

- Cechuje go kreatywność i aktywność.
- Sprawne komunikuje się w języku polskim oraz w języku (językach) obcych.
- Ma ukształtowane postawy patriotyczne i obywatelskie.
- Jest gotowy do twórczej i naukowej aktywności oraz ciekawy otaczającego świata.
- Bierze aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.
- Dba o zdrowy styl życia, unika zagrożeń i jest wolny od uzależnień.
- Jest kulturalny, nie używa wulgaryzmów i nie stosuje agresji.
- Jest tolerancyjny, szanuje poglądy i odmienność innych osób.
- Umie współpracować w grupie, ma poczucie współodpowiedzialności.
- Jest odpowiedzialny, umie samodzielnie podejmować decyzje.
- Jest człowiekiem otwartym, twórczym, przygotowanym do dalszego etapu kształcenia, umie pozyskiwać wiedzę z różnorodnych źródeł.
- Biegle posługuje się technologią informacyjną.
- Troszczy się o środowisko, w którym żyje.
- Wierzy w siebie i swoje możliwości, potrafi stawiać sobie cele i konsekwentnie do nich dążyć.
- Dba o pozytywny wizerunek szkoły.
- Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19).
- Zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego)

5. Diagnoza sytuacji wychowawczo - profilaktycznej

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- cyklicznych, systematycznych ewaluacji prowadzonych każdego roku, od czasu opracowania poprzedniego Programu wychowawczo – profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 z oddziałami gimnazjalnymi,
- ewaluacji programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2020/2021,
- analizy badań ankietowych przeprowadzonych na początku roku szkolnego 2021/22,
- analizy sprawozdań programów realizowanych w roku szkolnym 2020/21,
- uwag, spostrzeżeń, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców.

Wyniki diagnozy z opracowanych badań ankietowych we wrześniu 2021.

Przeprowadzona diagnoza efektywności podejmowanej pracy wychowawczo – profilaktycznej wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w opracowanym wcześniej Programie Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 z oddziałami gimnazjalnymi w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W nowo opracowanym Programie wychowawczo – profilaktycznym należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy wychowawczo – profilaktycznej doskonaląc działania prowadzone dotychczas oraz poszukiwać nowych efektywnych form pracy.

Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na :

- położenie szczególnego nacisku na treści wychowawcze związane z problematyką zagrożenia Covid-19 i bezpieczeństwem z tym związanym,
- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- zapewnienie wszechstronnego wsparcia i pomocy specjalistów,
- poszanowanie godności drugiego człowieka,
- szeroko rozumianą tolerancję,
- odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- integrację grup rówieśniczych,
- nadrobienie zaległości w edukacji, powstałych w czasie prowadzonej nauki zdalnej,
- treści proekologiczne w najbliższym otoczeniu,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- problematykę zagrożeń współczesnego świata,
- zintensyfikowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i kontroli zachowań destrukcyjnych,
- większą aktywizację rodziców w zakresie współpracy i udziału w życiu szkoły.

6. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

Dyrektor szkoły: dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły, stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej, czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego, organizuje spotkania szkoleniowe dla nauczycieli, dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Wychowawcy klas: wychowawcy i pedagog szkolny prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i rozwijania poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczego szkoły, nadzorują pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie.

Nauczyciele: wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń odpowiadają za bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem, reagują na wszelkie przejawy niepożądanych zachowań uczniów.

Pedagog szkolny: ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom, ścisłej współpracy z instytucjami wspierającymi proces wychowawczy w szkole, diagnozuje problemy wychowawcze, poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn.

Pracownicy niepedagogiczni szkoły: wspierają nauczycieli w zapewnieniu bezpieczeństwa wszystkim uczniom na terenie szkoły, reagują na wszystkie formy zachowań niepożądanych.

Rodzice: współdziałają z nauczycielami w sprawach wychowania i kształcenia dzieci, dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, zapewniają dzieciom bezpieczeństwo i dbają o ich zdrowy rozwój.

ROZDZIAŁ II

OBSZARY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

OBSZAR I: PRIORYTETOWE WSPARCIE UCZNIÓW PO OKRESIE NAUKI ZDALNEJ

Cele:

- Wsparcie psychologiczno - pedagogiczne
- Powrót do pełnej sprawności fizycznej (patrz: OBSZAR IV KULTURA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO)
- Pomoc w uzupełnianiu wiedzy słabo przyswojonej podczas nauki zdalnej
- Budowanie poczucia bezpieczeństwa oraz integracja zespołów klasowych
- Inne działania profilaktyczne związane z pandemią Covid-19 wynikające z diagnozy

ZADANIA	TREŚCI	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Zadania dla kadry pedagogicznej	• Ustalenie na zebraniu Rady Pedagogicznej wspólnych działań skierowanych do uczniów i rodziców oraz sposobów rozpoznania problemów w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej dla konkretnych oddziałów.	Wrzesień / październik 2021	dyrektor szkoły, nauczyciele
	• Otoczenie uczniów wszechstronną, wzmożoną opieką wychowawczą połączoną z dużą wrażliwością na pojawiające się problemy emocjonalne. • Zapewnienie natychmiastowej, wszechstronnej pomocy specjalistycznej dla dzieci i ich rodziców w sytuacjach kryzysowych. • Organizacja różnorodnych warsztatów i zajęć terapeutycznych indywidualnych dla uczniów wymagających takiego wsparcia. • Zintensyfikowanie działań podejmowanych przez wychowawców i pozostałych nauczycieli w celu rozpoznania potrzeb uczniów w zakresie budowania właściwych relacji społecznych w klasie.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, specjaliści
	• Zintegrowanie działań profilaktycznych wynikających z programu profilaktyczno-wychowawczego z działaniami przeciwdziałającymi COVID-19 i promującymi zdrowie.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele

	• Ustalenie sposobów diagnozowania osiągnięć uczniów ukierunkowanych głównie na zaprojektowanie działań wspomagających, bez nadmiernego stosowania klasycznych sposobów sprawdzania wiedzy i umiejętności.	cały rok	nauczyciele przedmiotowi
	• Podejmowania działań eliminujących lęk, poczucie izolacji, zagrożenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem związanym np. z przygotowywaniem się do sprawdzianów czy obawą przed porażką w grupie rówieśniczej.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pedagog
	• Zaprojektowanie cyklu działań integrujących zespoły klasowe i grupy rówieśnicze z uwzględnieniem propozycji zgłaszanych przez uczniów i rodziców, z możliwością włączenia w te działania pedagoga oraz innych specjalistów.	cały rok	wychowawcy, pedagog, specjaliści
	• Doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów zaburzeń rozwojowych i stanów depresyjnych u dzieci i młodzieży.	według potrzeb	dyrektor, nauczyciele, specjaliści
	• Określenie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego w związku z nowymi wyzwaniami (w zakresie dydaktyki i wychowania).	na początku roku szkolnego	nauczyciele, dyrektor
Działania skierowane do uczniów	• Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów w zakresie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz natychmiastowe podjęcie adekwatnych działań do zdiagnozowanych potrzeb.	na początku roku szkolnego i według potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, pedagog
	• Rozpoznanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych oraz trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.	na początku roku szkolnego i według potrzeb	nauczyciele przedmiotowi
	• Dostosowanie tematyki zajęć z wychowawcą do zdiagnozowanych potrzeb uczniów.	cały rok	wychowawcy
	• Rozwijanie relacji interpersonalnych na poziomie nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń m.in. przez: a) częste kontakty i rozmowy nauczycieli/pedagogów z	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pedagog

	uczniami, uczniów z uczniami, objęcie wsparciem osób nieśmiałych i wycofanych, docenianie każdej aktywności, angażowanie do dodatkowych zadań, b) podejmowanie działań integrujących zespół klasowy, np. obchody urodzin, aktywne przerwy śródlekcyjne, c) organizowanie częstszych wyjść klasowych. d) Podejmowanie działań mediacyjnych w sytuacjach konfliktowych.		
	• poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą. • Bezwzględne przestrzeganie rygorów sanitarnych i procedur związanych z sytuacją epidemiologiczną.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, specjaliści
	• Poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19.	według potrzeb	wychowawcy, nauczyciele,
Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi	• Pozyskanie od rodziców informacji dotyczących potrzeb, niepokojów, obaw uczniów w związku z powrotem do szkoły.	wrzesień / październik 2021	wychowawcy, rodzice
	• Podjęcie stałej współpracy z rodzicami w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami.	cały rok	wychowawcy, rodzice, pedagog
	• Zorganizowanie warsztatów zwiększających świadomość rodziców/opiekunów w zakresie problemów zdrowia psychicznego dzieci/uczniów na skutek izolacji społecznej.	do ustalenia	wychowawcy, rodzice, pedagog
	• Zorganizowanie szkoleń dla rodziców dotyczących spraw wychowawczych, problemów emocjonalnych, pokonywania lęku przed brakiem akceptacji w grupie, stresu, budowania na nowo relacji interpersonalnych. • Wspieranie rodziców w prawidłowym realizowaniu funkcji wychowawczych poprzez konsultacje indywidualne, działalność Szkoły dla rodziców i wychowawców, pomoc specjalistów.	do ustalenia na bieżąco	wychowawcy, rodzice, pedagog wychowawcy, pedagog, specjaliści

	• Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych, • Współpraca z pracownikami socjalnymi OPS w Trzebini i kuratorami sądowymi w przypadku rodzin dysfunkcyjnych.	według potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, specjaliści

OBSZAR II: WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE

Cele:

- Kształtowanie poczucia tożsamości z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej.
- Rozwijanie szacunku dla własnego państwa i dziedzictwa narodowego.
- Dbanie o kulturę i czystość języka polskiego, poznawanie języków obcych.
- Poszanowanie odmienności narodowej i kulturowej innych osób.
- Rozwijanie tolerancji i szacunku dla odmienności kulturowych.
- Uczestniczenie w uroczystościach szkolnych o charakterze patriotycznym, wychowawczym i kulturalnym.

ZADANIA	TREŚCI	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Jestem Polakiem - kształtowanie świadomości narodowej uczniów /dostosować działalność do wieku uczniów/	• Zapoznanie uczniów z symbolami narodowymi, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu i państwa polskiego.	IX, później przy okazji świąt narodowych	wychowawcy klas I-III, wychowawca świetlicy
	• Zachowanie pożądane wobec symboli narodowych - ćwiczenie prawidłowej postawy na baczność, nauka słów Hymnu Państwowego, wzbudzanie szacunku wobec flagi państwowej i zasłużonej pamięci bohaterów narodowych.	przy okazji świąt narodowych	wychowawcy klas, wychowawca świetlicy, nauczyciel muzyki, poloniści
	• Czym jest dla mnie mój kraj - debaty klasowe.	wg planu	wychowawcy klas
	• Sławni i zasłużeni Polacy - poznajemy ich sylwetki.	wg planu	wychowawcy, poloniści, nauczyciele historii
	• Poznajemy utwory literackie ważne dla naszej narodowej kultury - sylwetki twórców narodowej literatury.	wg planu	wychowawcy poloniści
Eksponowanie postaw patriotycznych w treściach programowych poszczególnych	• Podkreślanie znaczenia postaw patriotycznych i obywatelskich w losach bohaterów literackich, postaci historycznych i zwykłych obywateli Polski oraz w losach	cały rok	nauczyciele, wychowawcy

przedmiotów min. języka polskiego, historii, WOS.	naszej ojczyzny i świata.		
Budowanie patriotyzmu poprzez wyjazdy edukacyjne do miejsc pamięci narodowej.	• Coroczne wyjazdy edukacyjne uczniów klas VIII do Muzeum Auschwitz – Birkenau, zwiedzanie Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, Muzeum Schindlera w Krakowie i innych.	wg harmonogramu	Wychowawcy, nauczyciele
Organizowanie uroczystości szkolnych związanych z obchodami świąt państwowych.	• Rocznice państwowe: Konstytucja Trzeciego Maja, Święto Flagi, Narodowe Święto Niepodległości, rocznica wybuchu wojny i powstań narodowych - uczestniczymy w obchodach patriotycznych uroczystości, przygotowujemy akademię, bierzemy udział w uroczystościach miejskich.	wg harmonogramu	wychowawcy, osoby odpowiedzialne za akademię, nauczyciele historii, poczet sztandarowy
	• Odwiedziny grobów żołnierskich i pomników pamięci narodowej.	wg uznania przed Świętem Zmarłych	Wychowawcy klas
Demokracja - zapoznanie z warunkami bycia obywatelem Polski - państwa demokratycznego, członka Unii Europejskiej, kształtowanie profilu "obywatela świata".	• Prawa i obowiązki obywatela Polski i obywatela Unii Europejskiej - Konstytucja, traktaty UE - wyjątki przystępne do wieku, zasady funkcjonowania państw demokratycznych.	wg planu	nauczyciele historii
	• Jestem Polakiem, szanuję inne kraje, narody i rasy, uznaję równość, jestem tolerancyjny dla odmienności - rozmowy i debaty uczniowskie.	wg harmonogramu	wychowawcy klas
Kultura językowa - kształtowanie bezbłędnego i sprawnego posługiwania się językiem polskim, nauka i szacunek do języków obcych.	• Organizacja konkursów literackich, czytelniczych, konkursów pięknego czytania, recytatorskich, ortograficznych.	wg harmonogramu	nauczyciele języka polskiego, bibliotekarz
	• Samodzielne czytanie tekstów literatury polskiej.	wg uznania	uczniowie
	• Dbanie o czystość języka polskiego w mowie i piśmie - pisanie wypracowań, konkursy literackie, zwrócenie szczególnej uwagi na kulturę mowy potocznej, rozmowy z rówieśnikami.	cały rok	wychowawcy, bibliotekarz, wszyscy nauczyciele
	• Nauka sprawnego posługiwania się językiem obcym, organizacja konkursów językowych.	cały rok	Nauczyciele języków obcych
Poznawanie wkładu Polaków w dziedzictwo kulturowe oraz osiągnięcia Europy i świata.	• Eksponowanie osiągnięć Polaków w rozwój sztuki, kultury i nauki oraz ich znaczenia we współczesnym świecie.	cały rok	Wychowawcy, nauczyciele

OBSZAR III: PRZYGOTOWANIE UCZNIÓW DO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM

Cele:

- Wychowanie do życia w rodzinie
- Zapoznanie uczniów z regionem Trzebinia - Małopolska
- Nauka odpowiedzialności za funkcjonowanie w społeczności szkolnej
- Zapoznanie z etosem pracy, pierwsze przymiarki do przyszłego zawodu
- Poszanowanie godności człowieka i budowanie poczucia wartości własnej i innych ludzi
- Poznanie Praw Dziecka, Praw i Obowiązków Ucznia
- Celebrowanie rytuałów szkolnych

ZADANIA	TREŚCI	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Celebrowanie szkolnych rytuałów, budujących poczucie więzi we wspólnocie społeczności szkolnej	Wybrane rytuały szkolne: • Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego • Pasowanie na ucznia • Przysięga na Sztandar Szkoły • Dzień Patrona Szkoły • Dzień Rodziny • Imprezy organizowane przez Samorząd Uczniowski • Wybory do Samorządu Uczniowskiego • Uroczyste zakończenie roku szkolnego • Apele i uroczystości szkolne • prowadzenie Kroniki Szkoły	wg harmonogramu	wg przydziału do określonej działalności
Wdrożenie do edukacji regionalnej - Trzebinia - mała ojczyzna	• Organizowanie różnorodnych wydarzeń umożliwiających poznanie miasta i najbliższej okolicy - spacery, wycieczki, wyjścia do kina, na koncerty, do biblioteki publicznej, do domu kultury, do muzeów. • Poznanie historii swojego miasta i regionu, wyodrębnienie specyficznych cech kultury i języka, charakterystycznych dla tego miejsca.	cały rok wg harmonogramu	wychowawcy, nauczyciele wg planu
	• Poznanie życia mieszkańców Trzebini dawniej i dziś, ich zawodów i sposobu życia.	cały rok wg planu	wychowawcy, nauczyciele historii
	• Zapoznanie się z walorami turystycznymi naszej miejscowości, charakterystyka okolicy: krajobraz, zabytki, miejsca pamięci narodowej.	cały rok wg planu	wychowawcy, nauczyciel przyrody
	• Uczestnictwo w lekcjach muzealnych w Parku Etnograficznym w Wygiełzowie.	wg planu	wychowawcy, nauczyciele historii

	• Organizacja konkursów o tematyce regionalnej oraz udział w konkursach organizowanych przez inne instytucje.	cały rok wg planu	wychowawcy, nauczyciele historii
Nauka odpowiedzialności za funkcjonowanie w społeczności szkolnej	• Kształcenie umiejętności postępowania zgodnego z zasadami działania społeczeństw demokratycznych - wybory do Samorządu Uczniowskiego, działalność SU.	cały rok wg planu	wychowawcy, nauczyciele, opiekunowie SU
	• Życie w grupie rówieśniczej - budowanie więzi koleżeńskich i przyjacielskich, precyzowanie wartości, pełnienie ról społecznych, podejmowanie decyzji, współdziałanie z grupą w czasie zabawy i podczas pracy, odróżnianie pożądanych i niepożądanych zachowań.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele
	• Organizacja życia w klasie i szkole, podział obowiązków w klasie - aktywne włączenie się do zadań wykonywanych dla wspólnego interesu.	cały rok	wychowawcy
	• Budowanie tolerancji i akceptacji dla odmienności jako czynnika warunkującego współżycie w klasie, szkole, rodzinie i społeczeństwie.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele
	• Systemowe eliminowanie wszelkich przejawów agresji fizycznej, słownej i cyberprzemocy. • Uczenie postaw asertywnych i ich umiejętnego stosowania w określonych sytuacjach. • Budowanie pozytywnego obrazu siebie i obrony swoich praw przy poszanowaniu praw innych.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pedagog
Poznanie najważniejszych Praw Człowieka, Praw Dziecka, Praw i Obowiązków Ucznia	• Zapoznanie z Prawami Człowieka, Prawami Dziecka, Prawami i Obowiązkami Ucznia na poziomie dostosowanym do wieku. • Prawa Dziecka - debaty uczniowskie w klasach • Umacnianie w poszanowaniu godności własnej oraz godności drugiego człowieka - uświadomienie zagrożeń płynących z filozofii nazizmu i rasizmu oraz niektórych subkultur młodzieżowych i sekt religijnych.	cały rok wg planu	wychowawcy
Zapoznanie z etosem pracy, zajęcia z orientacji zawodowej	• Kształtowanie odpowiedzialności i efektywności w nauce, pracy i działalności pozalekcyjnej, wdrażanie do porządku i poszanowania mienia własnego i cudzego. • Przyzwyczajanie do planowania, dobrej organizacji i	cały rok wg planu	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, instytucje z określonej

	odpowiedzialności za naukę własną i każdą indywidualną oraz grupową działalność. • Wykształcenie świadomości, że nauka jest elementem przygotowania zawodowego, zapoznanie z różnorodnymi zawodami i ich przydatnością w społeczeństwie. • Prowadzenie zajęć z orientacji zawodowej przy pomocy odpowiedzialnych za to osób i instytucji. • Przygotowanie uczniów do podjęcia optymalnej decyzji w zakresie prawidłowego wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia.		tematyki
Wychowanie do życia w rodzinie	• Omówienie obowiązków wszystkich członków rodziny, budowanie dobrych kontakty w rodzinie: kultura współżycia, opieka nad młodszym rodzeństwem, pomoc innym członkom rodziny, tradycje rodzinne, gromadzenie pamiątek. • Rozmowy o uczuciach w rodzinie - miłość, empatia, przyjaźń. • Rozmowy o emocjach wieku dorastania i pierwszych sympatiach. • Wspieranie dziecka na drodze dążenia do odnalezienia własnego miejsca w świecie i określenia życiowych celów. • Stały monitoring sytuacji domowo-rodzinnej uczniów i reagowanie na pojawiające się problemy. • Prowadzenie pedagogizacji rodziców na tematy wskazane w badaniach lub wynikające z potrzeb.	cały rok wg potrzeb	Wychowawcy, nauczyciel WDŻ, pedagog
Rozpoznawanie środowiska ucznia i jego potrzeb.	• Rozpoznawanie potrzeb ucznia i określenie efektywnych formy pomocy. • Indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, analiza opinii z badań psychologiczno – pedagogicznych i innych dokumentów, współpraca z pedagogiem, ankiety, badania diagnostyczne. • Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów. • Realizacja zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach po diagnozie psychopedagogicznej. • Otoczenie uczniów wszechstronna opieką pedagogiczną i wspieranie ich optymalnego rozwoju.	cały rok cały rok	wychowawcy, pedagog, rodzice, nauczyciele wychowawcy, pedagog, rodzice, nauczyciele

Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach.	• Kształtowanie postawy tolerancji wobec odmienności kulturowych i obyczajowych w tym wrażliwości i konstruktywnego obdarzania uwagą. • Respektowanie praw innych, przygotowanie do funkcjonowania ucznia w środowisku rówieśniczym i współczesnym świecie. • Przestrzeganie zasad kultury osobistej i obowiązujących norm współżycia społecznego. • Dyskusje, wyrażanie sądów i opinii, propagowanie pozytywnych wartości, zajęcia wychowawcze dotyczące asertywności, zajęcia psychoedukacyjne i terapeutyczne dotyczące pokonywania problemów okresu dorastania. • Prowadzenie działań mediacyjnych w sytuacjach kryzysowych.	cały rok	wychowawcy, pedagog, rodzice, nauczyciele
Współpraca z rodzicami w pokonywaniu trudności związanych z okresem dojrzewania.	• Rozwiązywanie problemów wieku dojrzewania, rozmowy na temat koleżeństwa, przyjaźni, miłości, problemów emocjonalnych i ich przezwyciężania. • Budowanie pozytywnego wizerunku siebie, samoakceptacji wiary w swoje możliwości. • Udział w zajęciach wychowania do życia w rodzinie, spotkania z psychologiem, pedagogiem, zajęcia psychoedukacyjne i terapeutyczne. • Organizacja natychmiastowej pomocy specjalistycznej w sytuacjach trudnych i kryzysowych.	cały rok wg potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, rodzice
Przygotowanie uczniów klas najstarszych do podjęcia decyzji o kierunku dalszego kształcenia. **Kształtowanie umiejętności planowania kariery edukacyjno – zawodowej przez uczniów.**	• Organizacja doradztwa zawodowego dla uczniów najstarszych klas w następujących obszarach: – Zainteresowania i skłonności zawodowe przejawiające się w czasie wolnym od zajęć. – Rola uzdolnień i umiejętności w wyborze zawodu. – Cechy charakteru i temperamentu – ich znaczenie w wyborze zawodu. – Stan zdrowotny i fizyczny a wybór zawodu. – Praca nad sobą - budowanie poczucia własnej oceny, samoakceptacji i adekwatnej samooceny.	cały rok	pedagog, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele

Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości **Zapoznanie uczniów i rodziców ze strukturą szkolnictwa oraz kryteriami naboru do szkół ponadpodstawowych** **Współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań**	– Grupy zawodów – zapoznanie i dopasowanie się do konkretnego zawodu. – Zmieniający się rynek pracy – prognozowa sytuacja na lokalnym rynku pracy. – Struktura szkolnictwa ponadpodstawowego – możliwości dalszego kształcenia. • Doskonalenie umiejętności uczenia się i zdawania egzaminów – przygotowanie do egzaminów po klasie VIII. • Współpraca z doradcą zawodowym – spotkania dla uczniów i rodziców, konsultacje indywidualne. • Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie wspierania uczniów w wyborze dalszej drogi kształcenia i zawodu z uwzględnieniem trudności i ograniczeń w tym zakresie. • Udział uczniów klas VIII w dniach otwartych szkół, spotkań z przedstawicielami placówek powiatu, targach i giełdach edukacyjnych, spotkań z absolwentami. • Informowanie rodziców o założeniach pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów. • Wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci. • Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły. • Indywidualną praca z rodzicami, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp. • Gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej. • Spotkanie dla rodziców uczniów klas VIII na temat procedur egzaminacyjnych i rekrutacji do szkól ponadpodstawowych.		
Przygotowanie uczniów do samodzielnego życia.	• Umiejętność bycia asertywnym, obrony swoich praw przy zachowaniu poszanowania praw innych osób, kultury osobistej, radzenie sobie ze stresem. • Lekcje wychowawcze, warsztaty, ćwiczenia, uczenie sposobów radzenia sobie ze stresem, budowanie	cały rok wg potrzeb	wychowawcy, rodzice, pedagog

	pozytywnych relacji i atmosfery zaufania.		
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.	• Poznawanie różnych źródeł informacji: TV, Internet, encyklopedie, słowniki itp., kształtowanie umiejętności krytycznego podejścia do źródła. • Praca z komputerem, encyklopedie, słowniki, zapoznanie z zasadami korzystania z biblioteki. • Zajęcia dotyczące bezpieczeństwa w sieci i poszanowania cudzej własności intelektualnej.	cały rok	nauczyciele, rodzice, bibliotekarz
Wolontariat	• Wzbudzenie w uczniach gotowości niesienia pomocy potrzebującym, chorym, starszym i niepełnosprawnym, wspierania ich w codziennym życiu. • Podejmowanie akcji wspierających osoby potrzebujące w środowisku lokalnym: udział w akcjach charytatywnych, współpraca z domami dziecka, Caritasem, OPS, Świetlicą PLUS, policją i samorządem lokalnym. • Akcje pomocowe dla zwierząt.	cały rok wg potrzeb	wychowawcy, opiekunowie SU, nauczyciel przyrody

OBSZAR IV: KULTURA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

Cele:

- Zapoznanie z propozycjami wartościowego spędzania czasu wolnego
- Wyrabianie nawyku ekonomicznego gospodarowania czasem na naukę i na wypoczynek
- Zaszczepianie korzystnych wzorów, zniechęcanie do szkodliwych kulturalnie lub zdrowotnie wzorów rozrywki i odpoczynku
- Odkrywanie uzdolnień uczniów w zakresie nauk humanistycznych, matematyczno - przyrodniczych, artystycznych i sportowych.
- Rozwijanie odkrytych talentów poprzez stwarzanie odpowiednich warunków i motywowanie do twórczego wysiłku.
- Promowanie uczniów zdolnych do rozwoju swoich zainteresowań i pasji poprzez udział w konkursach, olimpiadach, aktywności sportowej, czytelniczej i artystycznej.
- Budowanie poczucia własnej wartości poprzez poznanie swoich mocnych stron.

ZADANIA	TREŚCI	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Wyrabianie nawyku ekonomicznego gospodarowania czasem na naukę i na wypoczynek	• Rozwijanie świadomości wartości czasu wolnego. • Rozpowszechnianie wzorców właściwego wypoczynku, korzystnego dla organizmu w zależności od wieku. • Rozwijanie cech indywidualnych, zgodnych z możliwościami i zainteresowaniami dziecka. • Stosowanie urozmaiconych i dostosowanych do potrzeb form pracy aktywizującej każde dziecko odpowiednio do jego	cały rok	wychowawcy wszystkich klas, nauczyciele, rodzice

	możliwości.		
Kształtowanie umiejętności zdrowego i kulturalnego spędzania czasu wolnego.	• Organizacja wycieczek i wyjazdów edukacyjnych. • Udział w życiu kulturalnym i sportowym szkoły oraz środowiska lokalnego. • Zapoznawanie uczniów z dziedzictwem kulturalnym Małopolski i Śląska, wykorzystując położenie na granicy dwóch regionów ze szczególnym uwzględnieniem zabytków Krakowa i jego oferty kulturalnej. • Współpraca z instytucjami powiatowymi – bibliotekami, Muzeum w Chrzanowie, Skansenem w Wygiełzowie, domami kultury.	cały rok	wychowawcy, nauczyciele
Uruchomienie oferty dodatkowych zajęć sportowych	• Poznanie przez uczniów własnych uzdolnień motorycznych oraz możliwości ich rozwijania. • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych. • Kształtowanie umiejętności współzawodnictwa i współdziałania w grupie. • Kształtowanie prawidłowej postawy ciała. • Opanowanie umiejętności technicznych i taktycznych w wybranych formach aktywności sportowej. • Opanowanie niezbędnej wiedzy z zakresu przepisów poszczególnych dyscyplin. • Przestrzeganie zasady "fair play" w sporcie i życiu. • Kształtowanie postawy "godnego sportowca".	cały rok	nauczyciele wychowania fizycznego
Zajęcia rozwijające zainteresowania artystyczne	**MUZYKA** • Rozbudzenie zamiłowania do muzykowania zespołowego oraz indywidualnego. • Kształtowanie wrażliwego odbiorcy muzycznego. • Kształtowanie potrzeby aktywności muzycznej w szkole i poza nią. • Umożliwienie uczniom przeżycia różnorodnych doświadczeń muzycznych. • Doskonalenie głosu, słuchu, wrażliwości muzycznej oraz gry na instrumencie. • Wyłonienie talentów wokalnych oraz promowanie ich poprzez	cały rok	nauczyciel muzyki, nauczyciele klas I-III, wychowawca świetlicy

	zmotywowanie do udziału w przeglądach artystycznych. • Udział w konkursach, przeglądach, oprawa muzyczna szkolnych uroczystości. **PLASTYKA** • Poznawanie różnorodnych technik plastycznych. • Rozwijanie zdolności, wrażliwości, wyobraźni plastycznej oraz twórczego myślenia. • Uwrażliwienie na bodźce estetyczne. • Doskonalenie umiejętności posługiwania się różnymi. narzędziami i materiałami plastycznymi. • Pobudzanie kreatywności uczniów, odkrywanie przyjemności tworzenia, cieszenie się uzyskanym efektem. • Zapoznanie z kształtem, kolorem i bryłą poprzez twórcze zabawy. • Promowanie prac uczniów poprzez prezentację.		nauczyciel plastyki, nauczyciele klas I-III, wychowawca świetlicy
Propagowanie idei twórczego myślenia przez ofertę zajęć Odysei Umysłu	• Inspirowanie rozwoju kreatywnego i krytycznego myślenia poprzez rozwijanie zdolności twórczych i zachęcanie do kreatywnego rozwiązywania problemów. • Samodzielne analizowanie różnorodnych zadań, poszukiwanie możliwości ich realizacji. • Rozwiązywanie problemów dzięki współpracy i wysiłkowi całej grupy. • Harmonijne wzmacnianie procesu nauczania i uczenia się poprzez wykorzystanie osobistego potencjału, umiejętność porozumiewania się z innymi, świadome podejmowanie decyzji i twórcze myślenie. • Wykorzystanie osobistych uzdolnień i umiejętności realizacja hasła: "W Odysei Umysłu każdy jest zwycięzcą".	cały rok	trenerzy Odysei Umysłu
Kontynuacja zajęć szachowych jako oferty zajęć świetlicowych	• Poznanie zasad gry w szachy oraz reguł obowiązujących podczas gry i na turniejach szachowych. • Wykształcenie umiejętności rozegrania partii szachowej oraz sposobów matowania poszczególnymi figurami. • Rozwijanie myślenia przyczynowo – skutkowego. • Rozwijanie aktywności twórczej – kreowania wydarzeń na	cały rok	wychowawca świetlicy

	szachownicy i ponoszenie za nie odpowiedzialności. • Trening pamięci i uwagi oraz wyobraźni wzrokowej i koncentracji. • Kształtowanie pozytywnych sfer osobowości – szachy wykształcają poczucie obiektywizmu, uczą tolerancji i odporności na niepowodzenia. • Ćwiczenie konsekwencji i wytrwałości w działaniu.		
Rozwijanie zainteresowań oraz możliwości polonistycznych i czytelniczych	• Kształcenie nawyków czytelniczych. • Nabywanie nawyków dbania o książki. • Doskonalenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem. • Rozbudzanie wyobraźni. • Rozwijanie literackiej i poetyckiej twórczości własnej. • Przygotowanie dzieci do późniejszego samodzielnego wyboru książek. • Budowanie więzi między rodzicem i dzieckiem poprzez propagowanie wspólnego czytania. • Zaznajomienie dzieci z utworami popularnych autorów literatury dziecięcej i literatury pięknej. • Zachęcenie nauczycieli i rodziców do głośnego i systematycznego czytania dzieciom. • Przekazywanie za pośrednictwem literatury wartości moralnych. • Uczenie nieagresywnych sposobów rozwiązywania problemów i konfliktów na przykładach literackich. • Pomoc uczniom, którzy mają problemy z językiem polskim.	cały rok	bibliotekarz, nauczyciele klas I-III, poloniści, wychowawca świetlicy, rodzice
Rozwijanie zainteresowań oraz możliwości matematycznych	• Rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań matematyką. • Wyszukiwanie młodych talentów i opieka nad nimi. • Poszerzanie i pogłębianie wiedzy matematycznej ucznia. • Rozwijanie wyobraźni geometrycznej, przestrzennej i dynamicznej. • Umożliwianie uczniom sprawdzania i uzasadniania słuszności wybranej metody prowadzącej do prawidłowego rozwiązania zadania. • Przygotowanie uczniów do konkursów matematycznych.	cały rok	Matematycy, nauczyciele klas I-III

	• Ukazanie przydatności matematyki w różnych dziedzinach życia. • Kształtowanie umiejętności grupowej pracy nad problemem matematycznym oraz samodzielnego rozwiązywania zadań. • Pomoc uczniom, którzy mają problemy z matematyką.		
Rozwijanie zainteresowań oraz możliwości informatycznych	• Rozwijanie zainteresowań informatycznych oraz uzdolnień. • Kształtowanie nawyków zdobywania wiedzy z zastosowaniem najnowszych osiągnięć techniki. • Wyrabianie umiejętności posługiwania się sprzętem komputerowym w rozwiązywaniu różnych zadań praktycznych. • Podnoszenie poziomu kultury informatycznej uczniów. • Tworzenie warunków do realizacji twórczości uczniowskiej. • Przygotowanie uczniów do udziału w konkursach informatycznych. • Nauka programowania . • Tworzenie stron www.	cały rok	nauczyciele informatycy
Wspieranie uczniów w rozwijaniu różnorodnych form aktywności własnej poza szkołą	• Odkrywanie zdolności każdego dziecka i umiejętne kierowanie go na drogę rozwoju własnych predyspozycji. • Przedstawianie uczniom oferty domów kultury, osiedlowych klubów, zespołów tanecznych oraz klubów sportowych. • Umożliwianie podmiotom z zewnątrz organizowanie zajęć dla dzieci na terenie szkoły - wynajmowanie sal	cały rok	wychowawcy klas, nauczyciele, dyrektor

OBSZAR V: WYCHOWANIE PROEKOLOGICZNE

Cele:

- Wpajanie uczniom przekonania, że środowisko przyrodnicze to wspólne dobro, o które należy dbać
- Skuteczne i efektywne kształtowanie postaw dzieci zgodnych z etyką ekologiczną
- Motywowanie do poznawania przyrody swojego regionu
- Poznawanie osiągnięć i zagrożeń cywilizacyjnych - ich wpływ na przyrodę

ZADANIA	TREŚCI	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych	• Wzbogacanie wiedzy przyrodniczej uczniów. • Dostrzeganie zmian zachodzących w otaczającym dzieci środowisku oraz ich wartościowanie. • Wspomaganie i motywowanie do poznawania przyrody	cały rok	nauczyciel przyrody, nauczyciele klas I-III, wychowawca

	swojego regionu. • Pobudzanie aktywności dzieci i ich twórczego i refleksyjnego myślenia . • Rozwijanie umiejętności współdziałania w zespole zadaniowym. • Projektowanie i przeprowadzanie różnych doświadczeń. • Zrozumienie zależności zachodzących między organizmem a jego środowiskiem oraz między działalnością człowieka a przyrodą. • Przygotowanie do konkursów przyrodniczych oraz organizacja konkursów na poziomie szkoły. • Kształtowanie umiejętności dotyczących rozumowania, wykorzystania wiedzy w praktyce oraz korzystania z informacji. • Przyspieszenie rozwoju uczniów zdolnych w tematyce przyrodniczej oraz kształtowanie ich pozytywnego stosunku do nauki. • Doskonalenie uwagi i logicznego myślenia oraz wyciągania wniosków na podstawie doświadczeń i własnych obserwacji. • Organizowanie wycieczek bliższych i dalszych. • Prowadzenie koła przyrodniczego.		świetlicy, wychowawcy
Wyposażenie uczniów w wiedzę dotyczącą przyczyn degradacji środowiska naturalnego naszej planety	• Co to jest środowisko naturalne i jakie zmiany powoduje w nim człowiek. • Co rośliny potrzebują do życia i co je zatruwa. • Hałas jako zanieczyszczenie - jak z nim walczyć. • Wpływ przemysłu na środowisko - jakie inicjatywy powinni podejmować przedsiębiorcy w celu ograniczenia. negatywnych skutków przemysłu dla środowiska. • Czy śmieci to problem i jak go rozwiązywać. • Zwierzęta w zanieczyszczonym środowisku. • Wpływ zanieczyszczonego środowiska na człowieka - choroby, alergie, złe samopoczucie. • Dewastacja naturalnego krajobrazu – przyczyny. • Charakterystyka i stopień zanieczyszczenia środowiska. naturalnego w naszym regionie – zagrożenia.	cały rok wg potrzeb	nauczyciel przyrody, wychowawcy, wychowawca świetlicy

Wyposażenie uczniów w wiedzę dotyczącą sposobów ochrony środowiska naturalnego naszej planety	• Skuteczne i efektywne kształtowanie postaw dzieci zgodnych z etyką ekologiczną. • "Przyroda woła o pomoc" - sprecyzowanie własnych pomysłów uczniów na skuteczną walkę z degradacją środowiska naturalnego. • Ekologia na naszą miarę - jak żyć ekologicznie we własnym domu - oszczędzanie wody, energii, segregacja odpadów. • Ekologia na dużą skalę - ogólnoświatowe przedsięwzięcia i inicjatywy, które mają zasięg globalny. • Parki narodowe i rezerwaty przyrody - co to jest i jaki jest cel ich zakładania. • Wykorzystanie surowców wtórnych - czy można im nadać drugie życie. • Powody segregowania śmieci i oddawania ich odpowiednim służbom, negatywne skutki pozbywania się odpadów w nieodpowiednich miejscach np. w lesie.	cały rok	nauczyciel przyrody, wychowawcy, wychowawca świetlicy
Działania i nawyki proekologiczne	• Dbamy o stan zieleni i czystość wokół szkoły, na osiedlu, wokół własnego domu oraz w miejscach, które odwiedzamy (np. las). • Szanujemy piękno otaczającej przyrody, traktujemy ją jak dziedzictwo, które otrzymaliśmy i które chcemy w nienaruszonym stanie przekazać następnym pokoleniom. • Pracujemy i wypoczywamy w czystym środowisku - sprzątamy własne stanowisko pracy w szkole, własny pokój, pilnujemy porządku podczas zabaw i twórczości artystycznej. • Pomagamy zwierzętom, szanujemy rośliny - kształtowanie postaw odpowiedzialności za życie wokół nas. • Ekologicznie w szkole - poszanowanie dobra wspólnego, oszczędzanie zasobów służących wszystkim. • Przestrzegamy regulaminów parków narodowych oraz zaleceń służb stojących na straży ochrony przyrody. • Spotkania z ludźmi zajmującymi się profesjonalnie przyrodą i ochroną środowiska.	cały rok	nauczyciel przyrody, wychowawcy, wychowawca świetlicy, specjaliści
Osiągnięcia cywilizacji, ich pozytywny i negatywny wpływ na	• Uświadomienie uczniom trudności w przewidywaniu skutków ingerencji człowieka w sprawy przyrody.	cały rok wg potrzeb	nauczyciel przyrody, wychowawcy

środowisko.	• Znajomość wzajemnych zależności biologicznych, chemicznych, medycznych w badaniach ekologicznych nad środowiskiem. • Znajomość znaczenia ozonu i efektu cieplarnianego w przyrodzie. • Dyskusje na temat zgubnego wpływu kwaśnych deszczy na uprawy i drzewostan, jakość wody, zdrowie ludzi i zwierząt. • Zakłady przemysłowe na naszym terenie – próba oceny pod kątem ekologicznym		
Aktywne włączenie się uczniów w działalność na rzecz ekologii	• Przygotowanie Światowego Dnia Ziemi. • Sprzątanie Świata. • Zbiórka surowców wtórnych. • Zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska • Wizyta w oczyszczalni ścieków.. • Organizowanie lub uczestnictwo w konkursach o tematyce przyrodniczej i ekologicznej. • Wykonanie gazetek tematycznych przez Samorząd Uczniowski.	wg harmonogramu	osoby wyznaczone do poszczególnych zadań
Eksponowanie treści ekologicznych w nauce poszczególnych przedmiotów i codziennym życiu szkoły.	• Podkreślanie aspektów ekologicznych w treściach programowych z biologii, chemii, fizyki, geografii i in. oraz roli zachowań na rzecz środowiska człowieka. • Ochrona środowiska i stosowanie zachowań ekologicznych w codziennym życiu (troska o czystość pomieszczeń szkolnych, oszczędzanie energii i wody, segregacja śmieci, recykling itp.	cały rok	nauczyciele, wychowawcy

OBSZAR VI: WYCHOWANIE PROZDROWOTNE I PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ

Cele:

- Nabywanie umiejętności dbania o zdrowie swoje i innych
- Wyrobienie potrzeby uczestnictwa w różnych przejawach aktywności ruchowej
- Kształtowanie odporności psychicznej sprzyjającej zdrowiu fizycznemu
- Utrwalanie nawyków racjonalnego odżywiania
- Zapobieganie powstawaniu uzależnień od tytoniu, alkoholu, narkotyków oraz wskazanie sposobów zwalczania uzależnień już istniejących
- Zapobieganie powstawaniu uzależnienia od mediów

ZADANIA	TREŚCI	TERMIN	ODPOWIEDZIALNI
Kształcenie nawyków	• Przestrzeganie czystości ciała (rąk, jamy ustnej, włosów, paznokci i	cały rok	wychowawcy klas,

oraz przyzwyczajeń higieniczno – zdrowotnych.	całego ciała). • Organizowanie spotkań z higienistką, lekarzem, promowanie haseł związanych z higieną i zdrowiem • Pielęgnacja ciała oraz przybory do tego służące • Higiena trybu życia – dbałość o czystość, odpoczynek, odżywianie • Higiena otoczenia - mieszkanie, jako miejsce pracy i wypoczynku, klasa lekcyjna jako miejsce pracy dzieci. Utrzymanie ładu i porządku na swoim miejscu pracy. • Utrzymanie ładu i czystości w najbliższym otoczeniu - w mieście, na osiedlu, w miejscu, w którym się znajduję. • Racjonalne odżywianie się: - higiena i estetyka sporządzania i spożywania posiłków - podstawowe składniki pokarmowe, podstawowe posiłki - pogadanki, rozmowy, filmy, zabawy, pedagogizacja rodziców - organizacja warsztatów kulinarnych, wspólnych śniadań w klasie.		nauczyciele, higienistka szkolna, pedagog szkolny, rodzice.
Właściwa postawa wobec zagrożeń współczesnego świata	• Zachowanie ostrożności w obchodzeniu się z różnymi materiałami i substancjami - kształtowanie umiejętności rozróżniania czynników. wpływających pozytywnie i negatywnie na zdrowie i rozwój • Poszanowanie mienia i innych osób oraz ich dobrego imienia i wizerunku. • Wdrażanie do umiejętnego i zdrowego korzystania z wyżej wymienionych mediów bez szkodzenia w nich innym. • Zachowanie rozwagi w zawieraniu znajomości również internetowych. • Dostrzeganie potrzeb i problemów niepełnosprawnych kolegów, osób chorych i starszych. • Pogadanki, rozmowy, warsztaty, prelekcje, spotkania z policją, psychologiem, pedagogiem. • Rozmowy indywidualne, konkursy, programy profilaktyczne, lekcje wychowawcze, pedagogizacja rodziców. „Dzień bezpiecznego Internetu”, filmy edukacyjne.	Cały rok w miarę potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog, pracownicy policji, rodzice
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	• Diagnoza środowiska - wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów. • Ochrona ofiar przemocy - rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej	wg potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog,

	Karty”. • Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia. • Pogłębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, z zakresu procedury „Niebieskiej Karty”. • Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach procedury "Niebieskiej Karty" .		pracownicy policji, pracownicy OPS, dyrektor
Potrzeba aktywności fizycznej jako głównego czynnika zapobiegającego powstawaniu chorób cywilizacyjnych	• Upowszechnianie wiedzy na temat kultury fizycznej i zdrowia. • Sposoby spędzania wolnego czasu - rozmowy z uczniami. • Zasady bezpiecznego korzystania z telewizji i komputera, netykieta. • Uświadomienie konieczności i korzyści zdrowotnych związanych z przebywaniem na świeżym powietrzu. • Czynny udział uczniów w wycieczkach i zabawach. • Uczestniczenie w zajęciach ruchowych i zabawach z rówieśnikami oraz rodzicami. • Organizowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych na terenie szkoły i poza nią. • Udział w zajęciach pływania. • Pedagogizacja rodziców w zakresie wspierania wszechstronnego rozwoju ich dzieci, pokonywania kryzysów rozwojowych, unikania zachowań ryzykownych i zagrożeń współczesnego świata. • Organizowanie zajęć ruchowych: gier, zabaw, biegów, rajdów rowerowych, wycieczek pieszych, rowerowych, autokarowych, zielonych szkół.	cały rok	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel świetlicy szkolnej, działacze klubu sportowego, rodzice, personel służby zdrowia, środowisko lokalne.
Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu każdego dziecka	• Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zagrożenia - warsztaty dla nauczycieli, uczniów, rodziców i pracowników szkoły. • Poznawanie, przypomnienie numerów alarmowych (Pogotowie Ratunkowe, Policja, Straż Pożarna) oraz ćwiczenie komunikatu, który należy przekazać służbom w zależności od zagrożenia. • Przekonanie uczniów o potrzebie korzystania z pomocy dorosłych w trudnych sytuacjach. • Wyeksponowanie telefonu Rzecznika Praw Dziecka, oraz różnorodnych telefonów zaufania dla dzieci. • Zasady bezpiecznego zachowania się w ruchu drogowym. • Pogadanki na w/w tematy, rozmowy, prelekcje, ćwiczenia,	cały rok w miarę potrzeb	wychowawcy, nauczyciele, higienistka, , dyrektor, rodzice, pracownicy Straży Pożarnej, Policji, Pogotowia.

	demonstracja, wycieczki. • Zapewnienie warunków umożliwiających szybką interwencję /wyeksponowanie procedur już istniejących, stworzenie nowych w przypadku potrzeb/.		
Odpowiednia postawa wobec sytuacji trudnych w środowisku szkolnym i pozaszkolnym	• Kształtowanie właściwego stosunku uczniów do własnych pozytywnych i negatywnych emocji oraz do emocji innych osób - obiektywna ocena. • Poznawanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych. • Techniki i sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych. • Umiejętność szukania pomocy w sytuacjach problemowych. • Organizacja lekcji wychowawczych, rozmów indywidualnych, warsztatów dla uczniów i rodziców /wg tematyki zaproponowanej przez rodziców i dzieci/, elementy Treningu Zastępowania Agresji. • Poznawanie podstawowych technik relaksacyjnych.	cały rok w miarę potrzeb	wychowawcy, pedagog, psycholog PPP
Likwidacja zaburzeń rozwojowych w szczególności u dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi	• Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i innych o charakterze terapeutycznym. • Indywidualne rozmowy z pedagogiem, zajęcia terapeutyczne w miarę potrzeb. • Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną. • Współpraca z rodzicami w zakresie przezwyciężania ewentualnych problemów edukacyjnych i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	cały rok w miarę potrzeb	wychowawcy, pedagog, PPP
Ukazywanie zdrowotnych, społecznych, ekonomicznych i moralnych następstw uzależnień. Wyjaśnianie przyczyn i mechanizmów tych zjawisk	• Profilaktyczne zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów w oparciu o ich wiedzę dotyczącą uzależnień i substancji psychoaktywnych. • Zagrożenia wynikające z uzależnień i budowanie konstruktywnych mechanizmów unikania zachowań destrukcyjnych. • Współpraca z GKRPA, punktem konsultacyjnym dla osób uzależnionych, Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i innymi instytucjami służącymi wsparciem dla osób zagrożonych uzależnieniem. • Lekcje wychowawcze, pogadanki.	cały rok w miarę potrzeb	wychowawcy, nauczyciel przyrody, higienistka szkolna, pedagog szkolny, specjaliści

	• Organizowanie szkoleń, prelekcji, warsztatów dla uczniów i ich rodziców. • Filmy edukacyjne, przedstawienia profilaktyczne. • Programy profilaktyczne (min. program profilaktyki palenia tytoniu ‘Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, bajka profilaktyczna „Cukierki”, "Magiczne Kryształy"), udział w kampaniach i akcjach profilaktycznych organizowanych przez gminę. • Współpraca z Urzędem Miasta Trzebinia w zakresie realizacji programów profilaktycznych w zależności od diagnozowanych potrzeb uczniów i rodziców. • Uzależnienie od mediów - problemem współczesnych dzieci i młodzieży - zobrazowanie problemu i skutków tego uzależnienia - co zamiast - przedstawienie drogi alternatywnej. • Przedstawianie zdrowotnych, społecznych, ekonomicznych i moralnych następstw uzależnień. Wyjaśnianie przyczyn i mechanizmów tych zjawisk.		
Promocja zdrowego stylu odżywiania, zapobieganie zaburzeniom odżywiania	• "Przez żołądek do zdrowia" - jesteśmy tym co jemy - akcja popularyzacji zdrowego sposobu odżywiania, uzmysłowienie uczniom i rodzicom wpływu na życie i zdrowie zawartości talerza. • Organizacja warsztatów dla uczniów i rodziców z tematyki odżywiania - spotkanie z diabetykiem, higienistką szkolną. • Konkursy plastyczne z tematyki zdrowego odżywiania. • Udział w akcjach: "Owoce i warzywa w szkole”, „Mleko w szkole”, "Śniadanie daje moc" - wspólne przygotowywanie śniadań, sałatek oraz przekąsek. • Zaburzenia odżywiania - anoreksja, bulimia, ortoreksja - warsztaty dla rodziców - jak rozpoznać, gdzie szukać pomocy, jak postępować z dzieckiem, jak zauważyć pierwsze symptomy, jak wspierać.	cały rok wg harmonogramu w miarę potrzeb	wychowawcy, nauczyciel przyrody, pedagog, psycholog PPP, higienistka szkolna, dietetyk specjaliści
Identyfikacja zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z Internetu	• Edukowanie uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z mediów. • Zajęcia na temat stosowania netykiety, przemocy w Internecie. ochrony cudzej własności intelektualnej, cyberuzależnień, niewłaściwego korzystania z portali społecznościowych oraz odpowiedzialności za niewłaściwe korzystanie z sieci.	cały rok/w miarę potrzeb	nauczyciele informatyki, wychowawcy, pedagog, specjaliści

	• Spotkanie z policjantem/specjalistą nt. zagrożeń współczesnego świata • Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu.		
Organizacja zajęć profilaktyczno - wychowawczych w klasach.	• Cykle lekcji wychowawczych w klasach starszych – ilość godzin zależna od potrzeb klasy oraz diagnozy ewentualnych problemów wychowawczych i obserwowanych zachowań ryzykownych. • Organizacja programów i warsztatów profilaktycznych finansowanych przez UM Trzebinia. • Współpraca z Sanepidem, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczną w Chrzanowie, policją i in.	cały rok według potrzeb	wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły
Współpraca nauczycieli przy rozwiązywaniu pojawiających się problemów wychowawczych	• Szkolenia w ramach WDN podnoszące umiejętności wychowawcze nauczycieli. • Wspólne poszukiwanie skutecznych metod przeciwdziałania agresji i innym zagrożeniom. • Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych – wzajemne konsultacje, zespół wychowawczy, współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Chrzanowie. • Współpraca z Sądem Rejonowym w Chrzanowie w przypadku uczniów z rodzin dysfunkcyjnych, zaniedbanych wychowawczo i/lub zagrożonych demoralizacją.	cały rok według potrzeb	dyrektor, pedagog, nauczyciele, rodzice
Wzmożona aktywizacja rodziców do udziału w życiu szkoły	• Organizowanie szkoleń dla rodziców z zakresu problemów okresu dorastania, substancji uzależniających i zagrożeń wirtualnych • Wspieranie rodziców w prawidłowej realizacji funkcji wychowawczych poprzez konsultacje indywidualne, spotkania w klasach itp. • Udział rodziców w opiece nad uczniami podczas dyskotek, wycieczek i innych imprez szkolnych. • Ścisła współpraca z Radą Rodziców.	cały rok według potrzeb	dyrektor szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy Samorząd Uczniowski

ROZDZIAŁ III
EWALUACJA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane będą na bieżąco systematycznej obserwacji i ocenie.
Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli będą służyć doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

Sposoby i środki ewaluacji:

Ewaluacje Programu wychowawczo – profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini dokonywane będą po głębokiej analizie oceny realizacji zadań w nim zawartych, wyników przeprowadzanych ewaluacji wewnętrznych, cyklicznie przedstawianych na posiedzeniach Rady Pedagogicznej analiz sytuacji wychowawczej w szkole, systematycznych, cyklicznych badań ankietowych uczniów, rodziców i nauczycieli we

wrześniu każdego roku, w tym czynników chroniących i ryzyka występujących w szkole, nadzoru pedagogicznego, spostrzeżeń dyrektora, pedagoga, nauczycieli i rodziców, wyników klasyfikacji, obserwacji zachowań uczniów. Analizie będą również poddawane działania mające na celu zwiększenie wśród uczniów i nauczycieli respektowania norm społecznych oraz wyeliminowanie niepożądanych zjawisk i zachowań.

w kolejnych latach do opracowanego Programu wychowawczo – profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini wprowadzane będą modyfikacje oparte na kolejnych ewaluacjach, wskazujące sfery wymagające szczególnej troski i intensyfikacji działań w kolejnym roku szkolnym.

Szkolny Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini.

Aneks do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini na rok szkolny 2022/23

Ewaluacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini na rok szkolny 2022/23

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526, ze zm.).
3. Ustawa – Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, ze zm.).
4. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915, ze zm.).
5. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 poz.1082, ze zm.).
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. :Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.).
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
8. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia z 9 listopada 1995r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2021r. poz. 276).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j.: Dz.U. z 2020r. poz.1449 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9 sierpnia 2017 r. (t.jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1280 ze zm.).
11. Statut Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini.
12. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.

13. Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.

Ponadto wykorzystano:

- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego" – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzebini głębokiej analizie poddane zostały dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę, wyniki przeprowadzanych ewaluacji wewnętrznych, cyklicznie przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej analizy sytuacji wychowawczej w szkole, badania poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, spostrzeżenia dyrektora, pedagoga, nauczycieli i rodziców, wyniki klasyfikacji, obserwacje zachowań uczniów. W szkole systematycznie monitorowane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz badana jest skala i rodzaje czynników chroniących i zagrażających występujących na terenie szkoły. Analizowane są także działania mające na celu zwiększenie wśród uczniów i nauczycieli respektowania norm społecznych oraz wyeliminowanie niepożądanych zachowań i zjawisk.

W wyniku przeprowadzonych badań opracowane zostały wnioski obejmujące mocne i słabe strony. Wszechstronnemu badaniu poddano również cyklicznie przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej analizy sytuacji wychowawczej w szkole, spostrzeżenia dyrektora, pedagoga, nauczycieli i rodziców, wyniki klasyfikacji, obserwacje zachowań uczniów.

Na przełomie maja i czerwca 2022r. opracowano narzędzia badawcze, przeprowadzono diagnozę poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników zagrożenia podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych, w tym sięgania po substancje psychoaktywne. Przeprowadzona została więc ewaluacja Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Badaniami objęto 197 uczniów, w tym 63 klas I-III oraz 135 uczniów klas IV-VIII, 126 rodziców i 26 nauczycieli.

Uczniowie klas I-III w 98% bardzo lubią lub lubią przebywać w towarzystwie koleżanek i kolegów w szkole. Wszystkie badane dzieci uważają, że wychowawca wspiera ich w sytuacjach trudnych. 89% uczniów uważa, że są szanowani przez koleżanki i kolegów z klasy, nie doświadczają przemocy ze strony rówieśników. 88% dzieci rozmawia z rodzicami na temat tego, co dzieje się w szkole. Osobę godną zaufania, której można powiedzieć o swoich problemach znajdują w szkole wszystkie badane dzieci. Uczniowie klas I-III w 97% uważają, że szkoła jest wolna od papierosów, w 93% od alkoholu, w 90% od narkotyków. Odpowiedź: nie wiem wybrało w przypadku papierosów 3% badanych, alkoholu 7%, narkotyków 10%. Kolejne pytania dotyczyły sięgania po substancje niedozwolone przez samych badane dzieci. Papierosów nigdy nie paliło 98% badanych, jeden raz: 2%(jeden uczeń). Nigdy nie piło alkoholu 76% uczniów, spróbowało go jeden raz: 24%(szampan podczas toastu sylwestrowego podany przez rodziców). Narkotyków nigdy nie próbowało 100% uczniów. Wiedza uczniów na temat odpowiedzialności prawnej jest dobra: 100% uczniów wie, że używanie, posiadanie i sprzedaż narkotyków w Polsce jest zabroniona.

Zbadane zostało również poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole: 92% badanych stwierdziło, że w szkole czuje się bezpiecznie, pozostałe 8% wskazuje, że spotyka się z różnymi formami agresji ze strony innych uczniów. Uczniowie uważają, że realizowane w szkole działania profilaktyczne są skuteczne.

Według 77% dzieci okres nauki zdalnej nie wpłynął znacząco na ich samopoczucie (nic się nie zmieniło), u 5% nastąpiła poprawa, a 18 % pogorszenie stanu psychicznego.

Uczniowie klas VI-VIII w 81% bardzo lubią lub lubią przebywać w towarzystwie koleżanek i kolegów w szkole. 89% badanych uważa, że wychowawca wspiera ich w sytuacjach trudnych. 82% uczniów uważa, że są szanowani przez koleżanki i kolegów z klasy, nie doświadczają wrogości ze strony rówieśników. Niepokojący jest fakt, że prawie 26% uczniów nie rozmawia z rodzicami na temat tego, co dzieje się w szkole. Osobę godną zaufania, której można powiedzieć o swoich problemach znajduje w szkole 83% badanych uczniów. 65% uczniów uważa, że w szkole podejmowane są skuteczne działania, które służą zwalczaniu nałogów wśród młodzieży, 14% jest przeciwnego zdania.

Wyniki pytań dotyczących tego, czy szkoła jest wolna od papierosów, alkoholu i narkotyków. Na terenie szkoły w ostatnich latach nie było żadnych incydentów z narkotykami, jeden incydent z alkoholem i pojedyncze próby palenia papierosów. 61% uczniów uważa, że szkoła jest wolna od papierosów, 64% od alkoholu, 71% od narkotyków. Odpowiedź: nie wiem wybrało w przypadku papierosów 29%, alkoholu 30%, narkotyków 28%. Można więc wysnuć wniosek, że koledzy i koleżanki badanych uczniów mogą mieć kontakt z substancjami niedozwolonymi lub ich używają poza szkołą, w czasie wolnym, co jest bardzo niepokojące.

Kolejne pytania dotyczyły sięgania po substancje niedozwolone przez samych badanych uczniów. Papierosów nigdy nie paliło 95% badanych, jeden raz: prawie 4%, kilka razy: 1,2%. Nigdy nie piło alkoholu 70% uczniów, spróbowało go jeden raz: 18%, kilka razy: 10%, a wiele razy piło alkohol 2% badanych. Niestety więc 30% uczniów klas IV-VIII ma już inicjację alkoholową za sobą. Narkotyków nigdy nie próbowało 100% uczniów. Wiedza uczniów na temat odpowiedzialności prawnej jest gorsza niż w klasach młodszych: tylko 68% uczniów wie, że używanie, posiadanie i sprzedaż narkotyków w Polsce jest zabroniona, ale niestety 32% uczniów posiada błędne przekonanie o legalności narkotyków w naszym kraju. Działania profilaktyczne realizowane w szkole są skuteczne dla 84% uczniów. Zbadane zostało również poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole. 72% badanych stwierdziło, że w szkole czuje się bezpiecznie. Pozostali za przyczynę swoich obaw podają agresję słowna i fizyczną ze strony kolegów, popychanie latające w klasach butelki, hałas, bieganie podczas przerw, dokuczanie, brak szacunku, wyśmiewanie. Za miejsca niebezpieczne uważane są autobus, basen, toalety. Porównując przeprowadzone wcześniejsze diagnozy poczucie bezpieczeństwa uczniów spadło. Być może obniżenie to wywołane zostało również przez pandemię, a ostatnio wojnę w Ukrainie. Niepokoi fakt, że aż 41% uczniów uważa, że okres nauki zdalnej znacząco pogorszył ich samopoczucie, jednocześnie u 11% nastąpiła poprawa, a 48% nie zauważyło żadnej zmiany stanu psychicznego.

Badaniem ankietowym objęto również 126 rodziców uczniów klas I-VIII. W opinii zdecydowanej większości rodziców (114 ankiet tj. 90,5%) dzieci w szkole czują się dobrze. W sześciu klasach (tj. kl. 2, 3a, 4a, 5, 7b, 8b) wszyscy ankietowani rodzice wskazali, że dzieci czują się w szkole dobrze. Jednak w przekonaniu 8 ankietowanych rodziców dzieci w szkole nie czują się dobrze. W sześciu przypadkach wynika to z zaburzonych relacji rówieśniczych, z czego trzy głosy to problem, który sygnalizują rodzice uczniów klasy 4b. W ich ocenie przyczyną takiego stanu rzeczy jest postępowanie ucznia tej klasy, który często bywa wulgarny, niegrzeczny, bije inne dzieci. Z kolei jeden z rodziców, który jako przyczynę złego samopoczucia dziecka w szkole podał problemy z jego funkcjonowaniem w grupie dodał, że jest to stan zależny od panujących w danym momencie relacji. Kiedy te ulegają zmianie, również samopoczucie dziecka ewaluuje. W jednej ankiecie jako przyczynę niewłaściwego samopoczucia dziecka w szkole wskazano problemy zdrowotne. W innej jako powód niezadowolenia podano, iż dziecko w szkole nie czuje się szanowane i rozumiane. Jeden rodzic nie wskazał co jest podstawą do tego, aby ocenić, że jego dziecko nie czuje się dobrze w szkole.

Rodzice bardzo dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki (98 ankiet tj. 78%). Uważają, że podejmowane działania są wystarczające. Jednak w 6 ankietach rodzice wskazali, że w ich ocenie działania te są niewystarczające. Wśród tych głosów negatywnie oceniających działania szkoły 4 rodziców nie potrafiło wskazać działań, które w ich ocenie powinna podejmować szkoła, aby mogli pozytywnie ocenić jej pracę na tym polu. Jeden rodzic ucznia klasy 4b uważa, że w ramach prowadzonej w szkole profilaktyki powinny odbywać się spotkania z policją, w czasie których dzieci korzystając z alkogogli, czy narkogogli, mogłyby zapoznać się z symulacją wielu skutków

używania narkotyków czy alkoholu. Jeden z rodziców ucznia klasy 5 nie zauważył żadnych działań profilaktycznych podejmowanych przez szkołę.

Ankietowani rodzice uznali, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci przede wszystkim poprzez: sygnalizowanie niepokojących zachowań dziecka, bieżący telefoniczny kontakt wychowawcy z rodzicami, pomaganie w sprawiedliwym rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi, zrozumienie sytuacji dziecka i rodziny, indywidualne traktowanie problemów dziecka i rodziny, czy informowanie o nieobecnościach dziecka w szkole. Rodzice dodawali również, że ważne dla nich jest, że nauczyciele dbają o dyscyplinę na lekcji, udzielają dzieciom wsparcia psychicznego, prowadzą z nimi rozmowy. W ocenie jednego z rodziców ucznia klasy 5 szkoła nie wspiera rodziców, spycha odpowiedzialność w całości na rodziców, nawet jak dziecko znajduje się pod opieką szkoły.

W ocenie ankietowanych rodziców w ostatnim roku szkolnym ich dzieci miały w szkole problemy związane z: konfliktami rówieśniczymi (27 ankiet tj. 21%), trudnościami w nauce (19 ankiet tj. 15%), agresją, przemocą w szkole (13 ankiet tj. 10%), niską samooceną dziecka (11 ankiet tj. 8,7%), zachowaniami ryzykownymi rówieśników, w tym używaniem przez nich substancji niedozwolonych (9 głosów tj. 7%), poczuciem osamotnienia (8 ankiet tj. 6%), wysokim poziomem wymagań, niezrozumieniem ze strony nauczycieli, brakiem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (po 7 głosów tj. 5,5%), stanami depresyjnymi związanymi ze szkołą (2 głosy tj. 1,6%). Jednocześnie pojawiają się głosy, gdzie rodzice wskazują, że dziecko nie miało w szkole żadnych problemów, dobrze się czuje, dopiero tutaj się odnalazło, jest akceptowane i może liczyć na wsparcie psychiczne ze strony nauczycieli.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice deklarują, że nie posiadają wiedzy, na temat używania przez któregoś z uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (121ankiet tj. 96%). Jeden rodzic ucznia klasy drugiej zadeklarował posiadanie takiej wiedzy i wskazał na używanie przez ucznia naszej szkoły THC i alkoholu.

Za najważniejsze czynniki chroniące, najbardziej skuteczne w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole, wycieczki klasowe, zajęcia dodatkowe, lekcje wychowawcze, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, udział w różnych kołach zainteresowań.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Z przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie czują się w szkole dobrze, rodzice bardzo dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki. Pomimo pojawiających się problemów związanych z nauką i funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci.

Podsumowanie:

Przeprowadzona diagnoza skuteczności i efektywności działań wychowawczo - profilaktycznych wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W roku szkolnym 2021/2022 należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy profilaktyczno – wychowawczej. Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na :

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- indywidualizację procesu edukacyjnego,
- rozpoznawanie indywidualnych talentów i predyspozycji,
- kształtowanie postawy zaangażowania w naukę, rozbudzania motywacji wewnętrznej,
- naukę podstaw życia w społeczeństwie, współpracy w zespole, kształtowania poczucia odpowiedzialności,

- zapewnienie wszechstronnego wsparcia i pomocy specjalistów,
- zintensyfikowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i kontroli zachowań destrukcyjnych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych, wsparcie rodziców w procesie wychowania dziecka, wspólnego rozwiązywania problemów, szukania skutecznych rozwiązań,
- zaangażowanie wszystkich nauczycieli w proces nauczania i wychowania.

Badania ankietowe przeprowadzone zostały również wśród 26 nauczycieli uczących w szkole. Według 77% nauczycieli uczniowie w klasach czują się bezpieczni. 23% za przyczyny złego samopoczucia w klasach podają, zachowania agresywne, konflikty rówieśnicze, brak szacunku dla kolegów, dokuczanie, przeszkadzanie. Uczniowie mają trudności w relacjach rówieśniczych zdaniem 98% nauczycieli. Jest to nadmierna wrażliwość (69% wskazań badanych nauczycieli), łatwe uleganie wpływom rówieśników (65%), nieśmiałość (58%), niskie poczucie własnej wartości (38%), izolowanie przez rówieśników (31%), wysoki poziom lęku (27%). Nauczyciele w 96% oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako dobre. Według 46% badanych nauka zdalna nie wpłynęła znacząco na samopoczucie uczniów, a 41% uważa, że stan psychiczny uczniów się pogorszył. Uczniowie mają trudności w relacjach rówieśniczych, obniżyła się ich motywacja do nauki, pojawiło się zobojętnienie, trudności z dyscypliną, spadki nastroju. Uczniowie lub rodzice sygnalizowali 84% nauczycieli różnorodne problemy dydaktyczne i wychowawcze, które były na bieżąco wyjaśniane i rozwiązywane. Rodzice chętnie współpracują z wychowawcą i nauczycielami w opinii 81% nauczycieli, według 87% interesują się postępami w nauce i zachowaniu dziecka. 50% uważa, że rodzice angażują się w życie klasy, 31% sądzi, że podejmują inicjatywy na rzecz klasy i szkoły. Nauczyciele w 92% uważają, że działania promujące zdrowy tryb życia i profilaktyczne prowadzone przez szkołę są wystarczające. Wszyscy badani stwierdzili, że uczniowie chętnie uczestniczą w oferowanych przez szkołę wycieczkach, wyjazdach edukacyjnych, konkursach, zajęciach dodatkowych, imprezach. 96% nauczycieli nie posiada żadnej wiedzy na temat używania przez naszej uczniów substancji psychoaktywnych (papierosy, alkohol, narkotyki). 84% nie otrzymywała żadnych informacji na temat podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych. Pozostali przyznają, że docierają do nich informacje na temat palenia papierosów, wagarów, gier komputerowych niedostosowanych do wieku i treści internetowych, stanów depresyjnych, myśli samobójczych, zachowań autoagresywnych.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy w szkole:

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących młodzież przed zachowaniami ryzykownymi należy stwierdzić, że działalność wychowawczo – profilaktyczna w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzebini z realizowanym Programem wychowawczo – profilaktycznym prowadzona jest w sposób prawidłowy i efektywny.

1. Z analizy ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli wynika, że uczniowie lubią chodzić do szkoły i dobrze czują się w środowisku rówieśników. Są przez rówieśników szanowani i nie doświadczają z ich strony przemocy, czują się wspierani przez wychowawcę klasy. W szkole są osoby, do których mogą się zwrócić w sytuacjach trudnych i kryzysowych.
2. Należy jednak zintensyfikować działania prewencyjne w postaci warsztatów i programów profilaktycznych oraz podnosić świadomość młodzieży w zakresie odpowiedzialności prawnej młodzieży podejmującej zachowania ryzykowne.
3. Rodzice uważają, że szkoła wspiera ich w wychowywaniu dziecka poprzez sygnalizowanie niepokojących zachowań dziecka, informowanie o nieobecności dziecka w szkole, bieżący telefoniczny kontakt wychowawcy z rodzicami, oferowanie przez szkołę specjalistycznej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w sytuacjach trudnych, pomaganie w sprawiedliwym rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi, indywidualnym traktowaniu problemów dziecka/rodziny. Wszystkie te elementy należy utrzymywać i wzmacniać, ponieważ są to działania efektywne.

4. Większość rodziców (90,5%) uważa, że ich dziecko dobrze czuje się w szkole.
5. Spośród czynników zagrażających rodzice i nauczyciele najczęściej wymieniają trudności w nauce, niską samoocenę dziecka, poczucie osamotnienia, konflikty rówieśnicze, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, nadmierną wrażliwość uczniów. Zdecydowana większość nauczycieli (81,8%) wskazuje również łatwe uleganie wpływom rówieśników i podejmowanie zachowań ryzykownych przez młodzież. Konieczne jest więc położenie nacisku na treningi zachowań asertywnych, wzmacnianie poczucia własnej wartości i budowanie pozytywnego obrazu samego siebie przez nastolatków.
6. Spośród czynników chroniących rodzice i nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole, współpracę rodziców z nauczycielami, brak akceptacji przez szkołę dla agresji/przemocy, warsztaty, prelekcje i akcje profilaktyczne, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, udział w kołach zainteresowań i zajęciach dodatkowych, wycieczki i lekcje wychowawcze, stwarzanie przez szkołę okazji do przeżywania przez uczniów sukcesów. Wszystkie te czynniki należy traktować jako priorytetowe i kontynuować pracę nad ich wzmacnianiem.
7. Zarówno rodzice jak i nauczyciele uważają, że działania promujące zdrowy tryb życia i profilaktyczne prowadzone przez szkołę są skuteczne, należy więc je kontynuować dostosowując ofertę do potrzeb młodzieży.

Rekomendacje:

Diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników zagrożenia i czynników chroniących przed podejmowaniem przez młodzież zachowań ryzykownych przeprowadzona wśród uczniów i rodziców i nauczycieli wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne. W kolejnym roku szkolnym należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy wychowawczo – profilaktycznej. Aktualna pozostaje modyfikacja realizowanego w szkole Programu wychowawczo-profilaktycznego przeprowadzona w maju roku szkolnego 2021/2022 w związku z obecnością w szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy polegająca na kontynuowaniu i intensyfikacji efektywnych działań prowadzonych przez dyrekcję szkoły, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na:

- przestrzeganie zasad kultury osobistej, szacunku do siebie i innych,
- indywidualne traktowanie problemów dziecka,
- tworzenie pozytywnego klimatu w klasie i szkole,
- zwiększenie działań dyscyplinujących uczniów,
- konsekwentne stosowanie kar statutowych,
- zwiększanie oferty zajęć dodatkowych, wycieczek, wyjazdów edukacyjnych,
- prawidłowe odżywianie i zdrowy tryb życia,
- konsekwentne otaczanie uczniów będących obywatelami Ukrainy wszechstronną, wzmożoną opieką pedagogiczną i specjalną troską zgodnie z poprzednią przeprowadzoną w maju 2022r. modyfikacją Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- obdarzanie uczniów szczególną wrażliwością nauczycieli i innych pracowników szkoły na ich stan emocjonalny i indywidualne rozwojowe,
- tematykę zagrożeń związanych z substancjami niedozwolonymi zachowaniami ryzykownymi,
- problemy wieku adolescencji,
- radzenie sobie uczniów z problemami emocjonalnymi,
- zasady konstruktywnej komunikacji z dzieckiem,

- aktywizację rodziców do współpracy ze szkołą i udziału w życiu szkoły.

Aneks do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini
na rok szkolny 2023/24
Ewaluacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini
na rok szkolny 2023/24

Aneks do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini
na rok szkolny 2024/25
Ewaluacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini
na rok szkolny 2024/25

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526, ze zm.).
3. Ustawa – Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r.poz. 1762, ze zm.).
4. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915, ze zm.).
5. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 poz.1082, ze zm.).
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. :Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.).
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. :Dz.U. z 2020r. poz.1449 ze zm.).
9. Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
10. Obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449).
11. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia z 9 listopada 1995r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2021r. poz. 276).
12. Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.

13. Rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. nr 10, poz. 96 z późniejszymi zmianami).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 oraz z 2018 r. poz. 1679).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9 sierpnia 2017 r. (t.jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1280 ze zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2023 poz. 312).
18. Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzebini.
19. Statut Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini.
20. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.
21. Wyniki/wnioski ewaluacji programu profilaktyki zintegrowanej „Gwiazda Mocy".

Ponadto wykorzystano:

Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego" – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini podlega systematycznej, cyklicznej ewaluacji i jest aktualizowany na podstawie szeroko rozumianej diagnozy obszarów wychowawczych w działalności szkoły. Dogłębnej analizie zostały poddane dotychczasowe działania prowadzone przez szkołę, regularnie przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej analizy sytuacji wychowawczej, badania poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, spostrzeżenia dyrektora, pedagoga, psychologa, nauczycieli i rodziców, wyniki klasyfikacji uczniów, obserwacje zachowań uczniów, przemyślenia dotyczące współpracy z rodzicami. W szkole systematycznie monitorowane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz badana jest skala i rodzaje czynników chroniących i zagrażających występujących na terenie szkoły. Analizowane są także działania mające na celu zwiększenie wśród uczniów respektowania norm społecznych oraz wyeliminowanie niepożądanych zjawisk i zachowań.

Na przełomie maja i czerwca 2023r. opracowano narzędzia badawcze, przeprowadzono diagnozę poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników zagrożenia w zakresie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, w tym sięgania po substancje psychoaktywne. W oparciu o analizę badań ankietowych została dokonana ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.

Badaniami objęto 169 uczniów, w tym 78 z klas I-III oraz 91 uczniów klas IV-VIII, 120 rodziców i 23 nauczycieli.

W szkole bezpiecznie czuje się 94% uczniów: 100% uczniów klas I-III oraz 89% uczniów klas IV-VIII. Uczniowie klas starszych, którzy nie czują się w szkole bezpiecznie jako powód podają zaburzone relacje społeczne – złośliwości, zagrożenie przemocą rówieśniczą - „ktoś może

uderzyć, zrobić przykrość". Niepokoją nieprzewidywalne zachowania ucznia kl.8. Jedna osoba wystraszyła się wychodzenia w ramach próbnego alarmu p.poż, inna jako powód podała swoje problemy zdrowotne – lęki, fobie. Zwrócono uwagę na bieganie przez innych uczniów na korytarzu i popychanie. Uczeń kl. 8 zwrócił uwagę, że w jego klasie uczniowie sobie dokuczają, wyzywają się i w jego ocenie reakcja nauczycieli na to zachowanie jest niewystarczająca. Według uczniów na poprawę ich samopoczucia w szkole może pozytywnie wpłynąć dbałość o pozytywne nastawienie do innych, rozmowa, dobre relacje w szkole, mniej kartkówek, pytania, wsparcie rozmowa z pedagogiem, psychologiem, integracja uczniów w czasie wycieczek, dyskotek, ciekawsze formy prowadzenia lekcji, zachowanie prywatności poprzez nieujawnianie przez nauczycieli ocen na forum klasy, remont łazienki chłopców – poprawa stanu technicznego zaplecza sanitarnego, zamki w kabinach w toalecie, papier toaletowy, mniej nauki, wzajemny szacunek i koleżeństwo, optymizm, pocieszenie w trudnych chwilach. Osobę godną zaufania, której można powiedzieć o swoich problemach znajduje w szkole 86% badanych uczniów, odpowiednio: 96% uczniów klas I-III oraz 77% uczniów klas IV-VIII. Miejsc mało bezpiecznych w szkole lub wokół niej nie znajduje 92% uczniów klas I-III oraz 85% uczniów klas starszych. Miejsca postrzeganie jako mało bezpieczne to głównie toalety (podglądanie, starsi uczniowie dokuczają), szatnia – wskazanie 1 ucznia. Dwie osoby jako niebezpieczne miejsce wskazały – przejście dla pieszych (kierowcy nie przestrzegający przepisów o ruchu drogowym, samochody nie zatrzymują się przed przejściem dla pieszych na czerwonym świetle). Uczeń kl. 4 nie czuje się bezpiecznie w grupie swoich klasowych kolegów. Trzech uczniów jako niebezpieczne miejsce wskazało opuszczony dom obok szkoły oraz niebezpieczne elementy placu zabaw.

Za najbardziej interesujące działania profilaktyczne prowadzone przez szkołę uczniowie uważają wycieczki(92%), imprezy/zawody sportowe (69%), warsztaty/programy profilaktyczne (45%), lekcje wychowawcze (34%), zajęcia promujące zdrowy tryb życia i zajęcia integracyjne (41%).

Kolejne pytania dotyczyły sięgania po substancje niedozwolone przez same badane dzieci. Żaden z uczniów klas I-III nie palił nigdy papierosów, w klasach starszych nigdy nie paliło 91% uczniów. Jeden raz zapaliło 8%, wiele razy 0% uczniów. Nigdy nie piło alkoholu 100% uczniów klas I-III, W klasach starszych nigdy nie piło alkoholu 95% uczniów. Spróbowało raz 4% w obecności rodzica. Nigdy żadne dziecko z klas młodszych nie sięgnęło po środki odurzające i /98% uczniów klas starszych. Po środki odurzające sięgnęło raz 2 uczniów (wskazało energetyki). Wiedza uczniów na temat odpowiedzialności prawnej jest bardzo dobra. 99% uczniów wie, że używanie, posiadanie i sprzedaż narkotyków w Polsce jest zabroniona. Mniejszą wiedzę uczniowie mają na temat legalności zakupu alkoholu. 92% uczniów wie, że w Polsce zgodnie z prawem alkohol mogą kupić tylko osoby dorosłe. Jedna osoba z klas starszych (6a) wskazała, że każdy może kupić alkohol, a 10 uczniów nie posiada wiedzy na ten temat (3 uczniów z klas młodszych i 7 uczniów z klas starszych).

Badania ankietowe przeprowadzone zostały również wśród 23 nauczycieli uczących w szkole. Zdecydowana większość nauczycieli 21 tj. 91% stwierdziła, że uczniowie w klasach, w których uczą, czują się bezpiecznie. Dwoje nauczycieli posiada wiedzę, iż uczniowie nie czują się bezpiecznie w szkole. Jedna informacja pochodzi od rodzica, który poinformował, że brak poczucia bezpieczeństwa jego dziecka wynika z zaburzonych relacji w klasie, w której uczniowie mu dokuczają. Inny nauczyciel wskazał iż brak poczucia bezpieczeństwa wynika z niewłaściwego zachowania pojedynczych uczniów, którzy w czasie przerw są hałaśliwi, nie przestrzegają norm współżycia społecznego. Według nauczycieli uczniowie mają trudności w relacjach rówieśniczych. Jest to nadmierna wrażliwość (74% wskazań badanych nauczycieli, nieśmiałość (65%), łatwe uleganie wpływom rówieśników (61%), niskie poczucie własnej wartości (48%), izolowanie przez rówieśników (22%), wysoki poziom lęku (13%). Nauczyciele w 91% oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako prawidłowe, dobre lub poprawne. Zdarza się, że w czasie rywalizacji, nie potrafią radzić sobie z porażką, używają nieakceptowanego słownictwa, wyśmiewają się, obmawiają. W większości przypadków uczniowie potrafią się wspierać, są dla siebie życzliwi, koleżeńscy. Pojawiające się problemy są na bieżąco rozwiązywane, a uczniowie reagują na upomnienia.

Za najbardziej skuteczne czynniki chroniące wstępujące w środowisku szkolnym nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole (91%), brak akceptacji przez szkołę dla przemocy (78% ,współpracę rodziców z wychowawcami i nauczycielami (74%), wycieczki klasowe (70%), wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy (52%), okazje do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych zdolności (48%), udział w różnych warsztatach i akcjach profilaktycznych (43%), lekcje wychowawcze (35%). Spośród czynników zagrożenia/ryzyka nauczyciele wymieniają przede wszystkim trudności w nauce (78%), brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (65%), konflikty rówieśnicze (52%),łatwe uleganie wpływom rówieśników (43%), niską samoocenę uczniów (26%), nadmierną wrażliwość uczniów (22%) oraz agresję i przemoc (22%).

Kolejne pytanie dotyczyło samopoczucia w klasie/szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe oraz poziom integracji z polskimi rówieśnikami. Wszyscy badani nauczyciele ocenili te relacje jako bardzo dobre lub dobre. Zauważają jednak różną integrację uczniów w zależności od klasy i cech osobowościowych obcokrajowców. W szkole są odpowiednie warunki do integracji, uczniowie mogą liczyć na wsparcie polskich kolegów, którzy często pomagają przełamywać rówieśnikom barierę językową. Zauważono jednak pojedyncze incydenty dotyczące braku akceptacji obcokrajowców poza szkołą, np. w czasie zawodów sportowych. Zdarzają się również drobne konflikty oraz sytuacje kiedy obcokrajowcy sami się izolują.

Nauczyciele za najczęściej pojawiające się problemy w klasach uważają trudności dydaktyczne, często brak podstawowych umiejętności szkolnych, niską motywację uczniów do nauki, wysoką absencję często spowodowaną udziałem w zawodach sportowych, zbytnie obciążenie nauką, zbyt duży zakres materiału do opanowania ,zaległości programowe z lat poprzednich, trudności z koncentracją uwagi, konflikty rówieśnicze, problemy z przestrzeganiem obowiązujących w szkole norm zachowania, niezdrową rywalizację, radzeniem sobie z emocjami niektórych uczniów, niską ich samooceną.

Około 30% ankietowanych nauczycieli otrzymało od rodziców lub uczniów informacje, gdzie sygnalizowano im różnorodne problemy dydaktyczne i wychowawcze, które były na bieżąco wyjaśniane i rozwiązywane. Rodzice chętnie z małymi wyjątkami współpracują z wychowawcą i nauczycielami w opinii 91% nauczycieli. Jeden ankietowany nauczyciel nie potrafił ocenić stopnia współpracy z rodzicami. Inny nauczyciel pozytywnie ocenił ogólną współpracę z rodzicami, lecz życzyłby sobie, aby rodzice więcej czasu poświęcali na pracę z dzieckiem w domu.

Prawie wszyscy nauczyciele (96%) nie mają żadnej wiedzy na temat używania przez uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (papierosy, alkohol, narkotyki). 78% nie otrzymywało żadnych informacji na temat podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych. Pozostali przyznają, że docierają do nich informacje o charakterze incydentalnym na temat kradzieży, wandalizmu, niewłaściwego zachowania w autobusie szkolnym, nawiązywania relacji z nieznanymi osobami w sieci, dzieje się to w wolnym czasie, poza szkołą. Napływają również informacje na temat palenia przez uczniów papierosów lub e-papierosów.

Badaniem ankietowym objęto również 120 rodziców uczniów klas I-VIII.

W opinii zdecydowanej większości rodziców (115 ankiet tj. 95,8%) dzieci w szkole czują się dobrze. W ośmiu klasach (tj. kl. 1a,1b,2a,2b, 4a,6a,6b,7a) wszyscy ankietowani rodzice wskazali, że dzieci czują się w szkole dobrze. W opinii 2 ankietowanych rodziców kl.3a zwrócono uwagę na przeszkadzanie w nauce oraz dokuczanie przez kolegów z klasy .Poczucie bezpieczeństwa uczniów jest zagrożone również w ocenie 1 rodzica kl 5a ze względu na obecność agresywnego kolegi w klasie. W 2 ankietach (1 ankieta kl 5b, 1 ankieta kl 8a) rodzice wskazują , że dziecko nie czuje się w szkole bezpiecznie , ale nie podają konkretnych powodów.

W ocenie 43 ankietowanych tj. 35,8% rodziców w ostatnim roku szkolnym ich dziecko nie miało w szkole żadnych problemów.

Analiza pozostałych ankiet wskazuje, że w ostatnim roku szkolnym dzieci miały w szkole problemy związane z: konfliktami rówieśniczymi (25 ankiet tj. 20,8%), trudnościami w nauce (23 ankiet tj. 19%), niską samooceną (19 ankiet tj. 15,8%), agresją, przemocą w szkole(12 ankiet tj. 10%), niezrozumieniem ze strony nauczycieli (12 ankiet tj. 10%), poczuciem osamotnienia (12 ankiet tj. 10%), wysokim poziomem wymagań (11 ankiet tj. 9,1%), zachowaniami ryzykownymi rówieśników, w tym używaniem przez nich substancji niedozwolonych (3 ankiety tj 2,5%) oraz brakiem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (po 14 głosów tj. 11,66%), stanami depresyjnymi związanymi ze szkołą (1 głos tj. 0,83%).

Jeden z rodziców kl. 1b zwrócił uwagę na problem związany z nachodzeniem młodszych przez starszych uczniów w toalecie. Warto również zwrócić uwagę na opinię 2 rodziców uczniów kl. 4a w której jeden z rodziców zwraca uwagę , że dziecko ma w szkole problem z zachowaniem się podczas lekcji. Jednocześnie w tej klasie pojawił się głos rodzica, który zwraca uwagę na agresje w stosunku do słabszych.

Za najważniejsze i najbardziej skuteczne czynniki chroniące w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole (81 ankiet), wycieczki klasowe (71 ankiet), stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych możliwości, potencjału np. poprzez udział w zawodach, konkursach (61 ankiet) , brak akceptacji przez szkołę dla przemocy (58 ankiet) , wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy (54 ankiet), zajęcia dodatkowe (43 ankiety), lekcje wychowawcze (40 ankiet) a także udział w różnych akcjach profilaktycznych (32 ankiety), warsztatach, prelekcjach dla uczniów organizowanych w szkole dotyczące profilaktyki (29 ankiet), udział w różnych kołach zainteresowań (25 ankiet). W klasie 2b jeden z rodziców zwrócił uwagę na bardzo dobry kontakt nauczyciel - rodzic.

Ankietowani rodzice uznali, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci przede wszystkim poprzez: sygnalizowanie niepokojących zachowań dziecka (78 ankiet), bieżący telefoniczny kontakt wychowawcy z rodzicami (60 ankiet), zrozumienie sytuacji dziecka i rodziny (57 ankiet), indywidualne traktowanie problemów dziecka i rodziny (56 ankiet) ,pomaganie w sprawiedliwym rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi (49 ankiet) . Rodzic z klasy 4a dodał również, że ważny dla niego jest, stały kontakt oraz wymiana informacji za pomocą dziennika Vulcan.

Rodzice bardzo dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki (106 ankiet tj. 88,3%). Uważają, że podejmowane działania są wystarczające. Jednak w 5 ankietach rodzice wskazali, że w ich ocenie działania te są niewystarczające. Wśród tych głosów negatywnie oceniających działania szkoły 2 rodziców z 7a wskazuje aby pokazać dzieciom realne konsekwencje stosowania tych substancji , wizyty w ośrodkach , spotkania z trzeźwymi alkoholikami, narkomanami. Dodatkowo drugi rodzic proponuje pokazywanie materiałów edukacyjnych co grozi gdy nadużywa się różnych substancji. Jeden rodzic ucznia klasy 4a uważa, że w ramach prowadzonej w szkole profilaktyki zdrowotnej powinny zostać wprowadzone prelekcje np. z policją. 2 pozostałych rodziców nie potrafiło wskazać konkretnych działań, które w ich ocenie powinna podejmować szkoła, aby mogli pozytywnie ocenić jej pracę na tym polu.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice deklarują, że nie posiadają wiedzy, na temat używania przez któregoś z uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (115 ankiet tj. 95,83 %). Czworo ankietowanych rodziców w odpowiedzi na to pytanie zadeklarowało posiadanie wiedzy na temat używania substancji nie dozwolonych (kl. 3a – 1 ankietowany , 4a – 1 ankietowany, 8a- 2 ankietowanych w tym jeden rodzic zaznaczył konkretne używki papierosy i alkohol) .

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oczekiwań rodziców wobec szkoły w zakresie wspierania dziecka oraz pomocy w rozwiązywaniu ewentualnych problemów w nowym roku szkolnym wypowiedziało się 24 rodziców.

Rodzice uczniów kl. 7a oczekują sprawiedliwego traktowania dzieci, pomocy psychologicznej, pokazywanie mocnych stron dziecka oraz poświęcenia więcej czasu dla uczniów , którzy mają problem z przyswojeniem lub zrozumieniem danej partii materiału na lekcjach.

Rodzicom uczniów kl. 6a zależy na indywidualizacji oraz na rozmowach z dzieckiem i rodzicami. Rodzice uczniów kl.5 a i 5b wskazali, że ważne są dla nich częste akcje uświadamiające dzieciom zagrożenie płynące z internetu, wspieranie w trudnościach w nauce oraz aby dziecko , które jest ofiarą przemocy było inaczej traktowane niż agresor. W klasie 4a rodzice oczekują większego zainteresowania uczniem oraz rozmów z rodzicami. Dodatkowo zależy im na organizowaniu spotkań dla uczniów z psychologiem, policją, pedagogiem szkolnym, wdrożeniu dodatkowych lekcji z którymi dziecko ma problem oraz pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z rówieśnikami .

Wśród ankietowanych w kl.3a pojawił się głos rodzica, który oczekuje indywidualnego podejścia do dziecka i jego problemów oraz zrozumienia jego potrzeb. W klasie 2b rodzice oczekują kontaktu telefonicznego, a nie tylko przez dziennik, wspierania , motywowania uczniów do udziału w konkursach, sprawiedliwego traktowania oraz wysłuchania obu stron w trakcie konfliktu. W 2a rodzicom zależy na wprowadzeniu większej ilości lekcji na temat rozwiązywaniu problemów i jak radzić sobie z emocjami. Rodzice klasy 1b oczekują większej propozycji zajęć pozalekcyjnych oraz kontaktu, informacji od wychowawcy jeżeli zauważy coś niepokojącego. W klasie 1a rodzice oczekują prowadzenia rozmów z dzieckiem o stosunkach z rówieśnikami jak również ze starszymi uczniami w trakcie przerw, informacji o ewentualnych problemach dziecka, mobilizacji ucznia w rozwijaniu swoich zdolności .

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Z przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie czują się w szkole dobrze, rodzice bardzo dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki. Pomimo pojawiających się problemów związanych z funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, trudnościami w nauce, czy problemami emocjonalnymi, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci. Odnotowano wzrost poczucia bezpieczeństwa w stosunku do poprzedniego roku szkolnego o 6% (z 88% na 94%). W klasach I - III z 94% na 100%, a w klasach IV - VIII z 83% na 89%.

Podsumowanie:

Przeprowadzona diagnoza skuteczności i efektywności działań wychowawczo -profilaktycznych wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W kolejnym roku szkolnym należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy profilaktyczno – wychowawczej. Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na :

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- zapewnienie wszechstronnego wsparcia i pomocy specjalistów,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- indywidualizację procesu edukacyjnego,
-kształtowanie postawy zaangażowania w naukę, rozbudzania motywacji wewnętrznej,
- naukę podstaw życia w społeczeństwie, współpracy w zespole, kształtowania poczucia odpowiedzialności,
- zintensyfikowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, kontroli zachowań destrukcyjnych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych,
-wsparcie rodziców w procesie wychowania dziecka, wspólnego rozwiązywania problemów, szukania skutecznych rozwiązań.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy w szkole:

Na podstawie przeprowadzonych badań uczniów, nauczycieli i rodziców oraz opracowanej na ich podstawie diagnozy występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących dzieci i młodzież przed zachowaniami ryzykownymi należy stwierdzić, że

działalność wychowawczo-profilaktyczna w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzebini zgodnie z realizowanym Programem Wychowawczo - Profilaktycznym prowadzona jest w sposób prawidłowy i efektywny.

- Z analizy ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli wynika, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i lubią do niej chodzić. W szkole według badanych uczniów są osoby godne ich zaufania, do których mogą się zwrócić w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

1. Wszyscy nauczyciele stwierdzają, że uczniowie w klasach, w których uczą, czują się w szkole i klasie bezpiecznie.
2. Uczniowie naszej szkoły nie sięgają po substancje psychoaktywne (papierosy, alkohol, narkotyki), choć pojedynczy uczniowie klas starszych inicjację papierosową i alkoholową mają już za sobą.
3. Na wysokim poziomie kształtuje się wiedza uczniów na temat legalności substancji psychoaktywnych w naszym kraju.
4. Nauczyciele oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako dobre, prawidłowe. Spostrzegane są jednak różnorodne trudności wychowawcze i dydaktyczne m.in. trudności w nauce i w relacjach rówieśniczych. Nauczyciele zauważają różną integrację uczniów w zależności od klasy i cech osobowościowych obcokrajowców.
5. Samopoczucie w klasie/szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe oraz poziom integracji z polskimi rówieśnikami wszyscy badani nauczyciele ocenili jako bardzo dobre lub dobre. Również tutaj zauważa się, że integracja uczniów jest zależna od składu zespołu klasowego i cech osobowościowych obcokrajowców.
6. Spośród czynników chroniących nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole, współpracę rodziców z nauczycielami, brak akceptacji przez szkołę dla agresji/przemocy, warsztaty, prelekcje i akcje profilaktyczne, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, udział w kołach zainteresowań i zajęciach dodatkowych, wycieczki i lekcje wychowawcze, stwarzanie przez szkołę okazji do przeżywania przez uczniów sukcesów.
   Wszystkie te czynniki należy traktować jako priorytetowe i kontynuować pracę nad ich wzmacnianiem.
7. Spośród czynników zagrażających nauczyciele najczęściej wymieniają trudności w nauce, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, konflikty rówieśnicze, niską samoocenę dziecka. Zdecydowana większość nauczycieli wskazuje również łatwe uleganie wpływom rówieśników.
   Konieczne jest więc położenie nacisku na treningi zachowań asertywnych, wzmacnianie poczucia własnej wartości i budowanie pozytywnego obrazu samego siebie oraz szeroko rozumiane zajęcia psychoedukacyjne poprawiające kompetencje społeczne uczniów.
8. W opinii większości nauczycieli, rodzice chętnie współpracują z nimi, interesują się postępami w nauce i zachowaniu dziecka. Część z nich angażuje się w życie klasy, podejmuje inicjatywy na rzecz klasy i szkoły.Nauczyciele zauważają jednak, że część rodziców nie współpracuje ze szkołą w sposób właściwy: niska frekwencja niektórych rodziców na zebraniach, utrudniony kontakt z nimi, który jest inicjowany najczęściej z inicjatywy nauczycieli lub nawet brak kontaktu rodziców ze szkołą, mimo współpracy nauczycieli z kuratorami sądowymi czy pracownikami socjalnymi.
   Wskazane jest nasilenie współpracy szkoły z rodzicami i opracowanie strategii poprawy efektywności współdziałania szkoły z rodzicami uchylającymi się od tego obowiązku.
9. Zarówno rodzice jak i nauczyciele uważają, że działania profilaktyczne i promujące zdrowy tryb życia prowadzone przez szkołę są skuteczne, należy więc je kontynuować dostosowując ofertę do potrzeb młodzieży.
10. W opinii rodziców, uczniowie czują się w szkole dobrze. Pomimo pojawiających się problemów związanych z funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, trudnościami w nauce, czy problemami emocjonalnymi, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci.

11. Za najważniejsze i najbardziej skuteczne czynniki chroniące w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, wycieczki klasowe jako skuteczny sposób integracji zespołu klasowego, brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych możliwości, potencjału np. poprzez udział w zawodach, konkursach, a także w różnych akcjach profilaktycznych, warsztatach, prelekcjach, zainteresowanie dzieci nauką szkolną. Zwrócono również uwagę na znaczenie wsparcia pedagogicznego ze strony wychowawców.
12. Rodzice oczekują od nauczycieli empatii, uwrażliwienia na potrzeby dzieci. Wsparcia w działaniach mających na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości u dzieci. Pomocy w rozpoznaniu u dzieci adekwatnego do rzeczywistości obrazu własnej osoby, wyznaczaniu osiągalnych celów, które można realizować wykorzystując swoje możliwości i potencjał.

Rekomendacje:

Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników zagrożenia i czynników chroniących przed podejmowaniem przez młodzież zachowań ryzykownych przeprowadzona wśród uczniów, rodziców i nauczycieli wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne. W roku szkolnym 2023/24 należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy wychowawczo-profilaktycznej. Aktualna pozostaje modyfikacja realizowanego w szkole Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przeprowadzona w maju roku szkolnego 2021/2022 w związku z obecnością w szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy, polegająca na kontynuowaniu i intensyfikacji efektywnych działań prowadzonych przez dyrekcję szkoły, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Należy ją jednak rozszerzyć na uczniów pochodzących z Zimbabwe. Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na:

- tworzenie pozytywnego klimatu w klasie i szkole,
- indywidualne traktowanie problemów dziecka,
- wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego,
- rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych,
- podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
- kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej,
- nauka udzielania pierwszej pomocy,
- kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę,
- wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego,
- rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych, podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,
- kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym,
- wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie,
- wzbudzanie motywacji wewnętrznej,

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- obdarzanie uczniów szczególną wrażliwością nauczycieli i innych pracowników szkoły ze względu na ich stan emocjonalny i indywidualne potrzeby rozwojowe,
- dalsze wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad kultury osobistej, szacunku dla innych osób i siebie, koleżeństwa i wzajemnej życzliwości,
- rozwijanie kompetencji społecznych dzieci, radzenia sobie z problemami emocjonalnymi, wieku adolescencji,
- zasady konstruktywnej komunikacji z dzieckiem,
- konsekwentne monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego,
- poprawę efektywności działań dyscyplinujących uczniów,
- konsekwentne przestrzeganie zapisów dotyczących praw i obowiązków ucznia zawartych w Statucie szkoły,
- zwiększanie oferty zajęć dodatkowych, wycieczek, wyjazdów edukacyjnych,
- prawidłowe odżywianie i zdrowy tryb życia,
- konsekwentne otaczanie uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe wszechstronną opieką pedagogiczną,
- realizację działań promujących zdrowy tryb życia i profilaktykę zagrożeń związanych z substancjami niedozwolonymi, zachowaniami ryzykownymi,
- aktywizację rodziców do współpracy ze szkołą i udziału w jej życiu.

Aneks do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini Na rok szkolny 2025/26

Ewaluacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini na rok szkolny 2025/26

Podstawa prawna:

Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526, ze zm.).
Ustawa – Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r.poz. 1762, ze zm.).
Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915, ze zm.).
Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 poz.1082, ze zm.).
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. :Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.).
Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. :Dz.U. z 2020r. poz.1449 ze zm.).
Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach

systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
Obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449)
Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia z 9 listopada 1995r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2021r. poz. 276).
Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.;
Rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. nr 10, poz. 96 z późniejszymi zmianami);
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach;
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 oraz z 2018 r. poz. 1679);
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9 sierpnia 2017 r. (t.jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1280 ze zm.).
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2023 poz. 312)
Standardy Ochrony Małoletnich.
Statut Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini.
Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026.
Wyniki/ wnioski ewaluacji programu profilaktyki zintegrowanej „Gwiazda Mocy".

Ponadto wykorzystano:

Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego" – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).
Raport podsumowujący realizowany w szkole w klasach 6-7 program pilotażowy IMPACT 2.0.
Raport Diagnozy Społecznej przeprowadzony na zlecenie UM w Trzebini w 2025 r. wśród uczniów naszej szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini podlega systematycznej, cyklicznej ewaluacji i jest aktualizowany na podstawie szeroko rozumianej diagnozy obszarów wychowawczych w działalności szkoły. Dogłębnej analizie zostały poddane dotychczasowe działania prowadzone przez szkołę, regularnie przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej analizy sytuacji wychowawczej, badania poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, spostrzeżenia dyrektora, pedagoga, psychologa, innych

specjalistów, nauczycieli i rodziców, wyniki klasyfikacji uczniów, obserwacje zachowań uczniów, przemyślenia dotyczące współpracy z rodzicami. W szkole systematycznie monitorowane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz badana jest skala i rodzaje czynników chroniących i zagrażających występujących na terenie szkoły. Analizowane są także działania mające na celu zwiększenie wśród uczniów respektowania norm społecznych oraz wyeliminowanie niepożądanych zjawisk i zachowań.

Na przełomie maja i czerwca 2025r. opracowano narzędzia badawcze, przeprowadzono diagnozę poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników zagrożenia w zakresie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, w tym sięgania po substancje psychoaktywne. W oparciu o analizę badań ankietowych została dokonana ewaluacja Programu Wychowawczo -Profilaktycznego Szkoły.

Badaniami objęto 206 uczniów, w tym 87 z klas I-III oraz 119 uczniów klas IV-VIII, 112 rodziców i 21 nauczycieli.

W szkole bezpiecznie czuje się 89% uczniów: 99% uczniów klas I-III oraz 82% uczniów klas IV-VIII. W klasie 1a,1b,2a,2b,3a,6b,7a,7b – 100% ankietowanych uczniów czuje się bezpiecznie. Uczniowie, którzy nie czują się w szkole bezpiecznie jako powód podają zaburzone relacje społeczne – złośliwości, zagrożenie przemocą rówieśniczą - „ktoś może uderzyć, zrobić przykrość, popchnąć". Ponownie jak w roku ubiegłym zwrócono uwagę na stwarzanie zagrożenia dla bezpieczeństwa poprzez bieganie uczniów po korytarzu, popychanie. Zwrócono uwagę, na niewłaściwe zachowanie uczniów, którzy dokuczają innym, wyzywają się, wyśmiewają np. sposób ubierania się, a w jednym przypadku nawet kierują groźby pod adresem rówieśników. Według uczniów na poprawę ich samopoczucia w szkole może wpłynąć dbałość o pozytywne nastawienie do innych, rozmowa, dobre relacje w szkole, mniej kartkówek, sprawdzianów, praca w grupach (są przedmioty, gdzie prawie na każdej lekcji jest kartkówka, albo sprawdzian, tylko pisemne formy sprawdzania wiedzy, przez to uczniowie tracą zainteresowanie przedmiotem, ale także przez fakt, że na lekcji nie ma czasu na dyskusję, jakąś inną ciekawszą formę przekazywania wiedzy, tylko wykład, uzupełnianie ćwiczeń, zbyt szybkie tempo nauki). Uczniowie wnioskują o monitoring korytarzy i toalet, aby zapewnić komfort osobom korzystającym z sanitariatów, bieżące uzupełnianie braków papieru toaletowego, ręczników, naprawa zamków w kabinach, jak również częste wychodzenie na podwórko szkolne, w czasie przerw i lekcji. Uczniowie wnioskują o możliwość spędzania przerw w klasie, częściej organizowane wycieczki w tym także dwudniowe. Dyskomfort uczniów zakłócają nauczyciele, którzy zwracają im uwagę krzycząc. Chcieliby aby niektórzy nauczyciele byli milsi, empatyczni. Uczniowie wnioskowali o urozmaicenie lekcji wf poprzez wprowadzanie na zajęciach różnych formy gier zespołowych. Uczniowie wnioskują o poniedziałki wolne od sprawdzianów, kartkówek i dodatkowych zadań, aby w weekend można było naprawdę wypocząć. Domagają się, aby nauczyciele dyscyplinowali uczniów w czasie lekcji, ponieważ są zajęcia na których uczniowie krzyczą, głośno rozmawiają, często nie słychać co mówi nauczyciel. Uczniowie proszą o dobór odpowiednich, wygodniejszych krzeseł. Chcieli by mieć mniej lekcji, organizację turniejów e- sport, tzw. kącik wyciszeń tj. bezpieczną, przytulną przestrzeń do odcięcia się od nadmiaru bodźców, możliwość korzystania z telefonów w czasie przerwy. W czasie rozmów z uczniami powrócił problem z niezachowywaniem prywatności poprzez ujawnianie przez nauczycieli ocen na forum klasy, Osobę godną zaufania, której można powiedzieć o swoich problemach znajduje w szkole 85% badanych uczniów, odpowiednio: 99% uczniów klas I-III oraz 76% uczniów klas IV-VIII. Miejsc mało bezpiecznych w szkole lub wokół niej nie znajduje 89% uczniów klas I-III oraz 88% uczniów klas starszych, przy czym w tej grupie w ocenie 9 uczniów klasy 7a w szkole lub wokół niej znajdują się miejsca niebezpieczne, ale nie wskazali żadnego z nich. Miejsca postrzeganie jako mało bezpieczne to głównie toalety (podglądanie, starsi uczniowie dokuczają), szatnia – wskazanie 2 uczniów. Uczniowie klas młodszych wskazują jako problem bliskie usytuowanie szkoły przy ulicy, czy przystanek autobusowy. Wskazano również korytarz z biegającymi po nim uczniami. Jako miejsca niebezpieczne uczniowie kl. 3b wskazali dodatkowo dziurę na placu zabaw, salę gimnastyczną i miejsca, których nie obejmuje szkolny monitoring. Dwóch uczniów jako niebezpieczne miejsca wskazało pustostan obok szkoły oraz brak stabilności szarej drabinki na placu zabaw.

Za najbardziej interesujące działania profilaktyczne prowadzone przez szkołę uczniowie uważają: wycieczki(81%), imprezy/zawody sportowe (59%), warsztaty/programy profilaktyczne (44%), lekcje/zajęcia wychowawcze (36%), zajęcia integracyjne (22%), zajęcia promujące zdrowy styl życia (20%). Warto dodać, że kolejność wyborów uczniów jest taka sama jak w roku ubiegłym. Uczniom podobały się też zajęcia z pierwszej pomocy, w pracowni FabLab oraz turniej gier komputerowych.

Kolejne pytania dotyczyły sięgania po substancje niedozwolone przez same badane dzieci. Wśród uczniów klas I-III nigdy nie paliło papierosów 99% ankietowanych, a w klasach starszych 89% uczniów. Jeden raz zapaliło 9%, wiele razy 3% uczniów. Nigdy nie piło alkoholu 94% uczniów klas I-III. W klasach starszych nigdy nie piło alkoholu 81% uczniów. Spróbowało raz 4 uczniów w kl.3b i 11% ankietowanych uczniów klas starszych. Wielokrotnie alkohol spożywało 4% uczniów klas starszych i jeden uczeń kl. 3b. Uczeń kl. 6a zadeklarował, że pije alkohol za przyzwoleniem rodziców. Nigdy żadne dziecko z klas młodszych nie sięgnęło po środki odurzające, ani 99% uczniów klas starszych. Po środki odurzające sięgnął raz 1 uczeń, a jeden uczeń kl.3b (wskazał na energetyki). Wiedza uczniów na temat odpowiedzialności prawnej jest dobra. 95% uczniów wie, że używanie, posiadanie i sprzedaż narkotyków w Polsce jest zabroniona. Porównywalną wiedzę uczniowie mają na temat legalności zakupu alkoholu. 95% uczniów wie, że w Polsce zgodnie z prawem alkohol mogą kupić tylko osoby dorosłe. Trzy osoby wskazały w ankiecie, że każdy może kupić alkohol, a 8 uczniów nie posiada wiedzy na ten temat. Są to w większości uczniowie klas młodszych.

Badania ankietowe przeprowadzone zostały również wśród 21 uczących w szkole nauczycieli. 100% ankietowanych nauczycieli stwierdziło, że uczniowie w klasach, w których uczą, czują się bezpiecznie. Według nauczycieli uczniowie mają trudności w relacjach rówieśniczych. Najczęściej w ich ocenie przyczyną tych trudności jest nadmierna wrażliwość (71%) wskazań badanych nauczycieli, łatwe uleganie wpływom rówieśników (71%), nieśmiałość (62%), niskie poczucie własnej wartości (33%), izolowanie przez rówieśników (29%), wysoki poziom lęku (19%). Uczniowie mają też problemy z regulacją emocji, budowaniem poprawnych relacji rówieśniczych. Nauczyciele w 91% oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako poprawne, stosowne do wieku uczniów, które uwzględniają ich naturalny etap rozwoju. Zdarza się, że w czasie rywalizacji, nie potrafią radzić sobie z porażką, używają nieakceptowanego słownictwa, wyśmiewają się, pojawiają się konflikty. W większości przypadków uczniowie potrafią się wspierać, są dla siebie życzliwi, koleżeńscy. Pojawiające się problemy są na bieżąco rozwiązywane, a w większości przypadków uczniowie pozytywnie reagują na upomnienia.

Za najbardziej skuteczne czynniki chroniące wstępujące w środowisku szkolnym nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole (81%), współpracę rodziców z wychowawcami i nauczycielami (81%) brak akceptacji przez szkołę dla przemocy (76%), wycieczki klasowe (71%), stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych zdolności (52%), udział w różnych warsztatach i akcjach profilaktycznych (52%), wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy (48%), lekcje wychowawcze (24%). W opinii nauczycieli ważna jest też szybka reakcja na problem, zdrowa, pozytywna dyscyplina i adekwatna do stopnia winy kara. Jak również wzmacnianie, budowanie u uczniów poczucia własnej wartości, nauka asertywności. Spośród czynników ryzyka nauczyciele wymieniają przede wszystkim trudności w nauce (71%), nadmierną wrażliwość uczniów (67%) konflikty rówieśnicze (62%), brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (57%), łatwe uleganie wpływom rówieśników (48%), niską samoocenę uczniów (29%), oraz agresję i przemoc słowną (14%).

Kolejne pytanie dotyczyło samopoczucia w klasie/szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe oraz ich poziom integracji z polskimi rówieśnikami. 76% badanych nauczycieli oceniło te relacje jako dobre. Uczniowie w szkole czują się bezpiecznie. Nauczyciele zauważają jednak różną integrację uczniów w zależności od klasy i cech osobowościowych obcokrajowców. Zdarzają się sytuacje kiedy obcokrajowcy sami się izolują. W szkole są odpowiednie warunki do integracji, uczniowie mogą liczyć na wsparcie polskich kolegów, są akceptowani przez społeczność szkolną.

Nauczyciele za najczęściej pojawiające się problemy w klasach uważają trudności dydaktyczne, niską motywację do nauki, wysoką absencję, lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych, trudności z koncentracją uwagi, konflikty rówieśnicze, problemy z przestrzeganiem obowiązujących w szkole norm zachowania, niezdrową rywalizację, niską samooceną uczniów.

Około 50% ankietowanych nauczycieli otrzymało od rodziców lub uczniów informacje, gdzie sygnalizowano im różnorodne problemy zdrowotne, dydaktyczne i wychowawcze, które były na bieżąco wyjaśniane i rozwiązywane. Rodzice chętnie z małymi wyjątkami współpracują z wychowawcami i nauczycielami w opinii 90% ankietowanych. Nauczyciel, który współpracę z rodzicami ocenił jako niezadawalającą, nie potrafił wskazać przyczyn tych trudności.

Prawie wszyscy nauczyciele (95%) nie mają żadnej wiedzy na temat używania przez uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (papierosy, alkohol, narkotyki). 70% ankietowanych nauczycieli nie otrzymywało żadnych informacji na temat podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych. Pozostali przyznają, że docierają do nich informacje o charakterze incydentalnym na temat zachowań ryzykownych uczniów poza szkołą takich jak palenie e-papierosów, prowadzenie samochodu bez uprawnień, samookaleczenia, ryzykowna aktywność w Internecie, jazda samochodem z kierowcą bez uprawnień, błąkanie się po okolicy, zaglądanie do pustostanów, dokuczanie innym, zaczepki. Nauczyciele starają się weryfikować te informacje i w zależności od wyników przekazywać rodzicom, służąc wsparciem i wiedzą dotyczącą unikania zagrożeń.

Badaniem ankietowym objęto również 112 rodziców uczniów klas I-VIII.

W opinii zdecydowanej większości rodziców (105 ankiet tj. 93,75%) dzieci w szkole czują się dobrze. Siedmioro rodziców z kl. 1a i 1b zwróciło uwagę na zaczepianie ich dzieci przez uczniów z klas starszych. W klasie 5a ankietowany zwrócił uwagę na sytuację w klasie, gdzie uczeń jest zastraszany przez kolegów, którzy w opinii rodzica mają na niego zły wpływ. W 4 ankietach rodzice wskazują, że dziecko nie czuje się w szkole bezpiecznie, ale nie podają konkretnych powodów.

W ocenie 53 ankietowanych tj. 47,32% rodziców w ostatnim roku szkolnym ich dziecko nie miało w szkole żadnych problemów.

Analiza pozostałych ankiet wskazuje, że w ostatnim roku szkolnym dzieci miały w szkole problemy związane z: trudnościami w nauce (24 ankiet tj. 21,42%), konfliktami rówieśniczymi (23 ankiet tj. 20,53%), , niską samooceną (23 ankiet tj. 20,53%), brakiem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (18 ankiet tj. 16%), niezrozumieniem ze strony nauczycieli (13 ankiet tj. 11,6%), poczuciem osamotnienia (10 ankiet tj. 8,92%), wysokim poziomem wymagań (8 ankiet tj. 7 %), przemocą w szkole (8 ankiet tj. 7%), stanami depresyjnymi związanymi ze szkołą (4 głosy tj. 3,57%), zachowaniami ryzykownymi rówieśników, w tym używaniem przez nich substancji niedozwolonych (3 ankiety tj 2,67%).

Jeden z rodziców kl. 3a zwrócił uwagę na problem związany z krytyką dziecka przez koleżankę z klasy. Warto również zwrócić uwagę na opinię rodzica z klasy 5a, który zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie rówieśników, które negatywnie wpływa na dziecko.

Za najważniejsze i najbardziej skuteczne czynniki chroniące w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole (84 ankiet), wycieczki klasowe (50 ankiet) , stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych możliwości, potencjału np. poprzez udział w zawodach, konkursach (50 ankiet), brak akceptacji przez szkołę dla przemocy (46 ankiet), wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy (40 ankiet), zajęcia dodatkowe (37 ankiet), lekcje wychowawcze (48 ankiet), a także udział w różnych akcjach profilaktycznych (32 ankiety), warsztatach, prelekcjach dla uczniów organizowanych w szkole z zakresu profilaktyki (43 ankiet), udział w różnych kołach zainteresowań (29 ankiet), zainteresowanie dzieci nauką szkolną, wzbudzanie motywacji do wysiłku intelektualnego (28 ankiet).

Ankietowani rodzice uznali, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci przede wszystkim poprzez: sygnalizowanie niepokojących zachowań dziecka (65 ankiet), indywidualne traktowanie problemów dziecka i rodziny (54 ankiet), bieżący telefoniczny kontakt wychowawcy z

rodzicami (49 ankiet), pomaganie w sprawiedliwym rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi (48 ankiet), zrozumienie sytuacji dziecka i rodziny (47 ankiet).

Rodzice bardzo dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki (91 ankiet tj. 81,25%). Uważają, że podejmowane działania są wystarczające. Jednak w 15 ankietach rodzice wskazali, że w ich ocenie działania te są niewystarczające. Wśród tych głosów negatywnie oceniających działania szkoły są rodzice z kl. 7b, którzy wskazują na zorganizowanie lekcji z wykorzystaniem narkogogli i alkogogli, zapraszanie specjalistów np. dietetyków, terapeutów, organizowanie większej ilości programów profilaktycznych z zakresu uzależnień, zdrowia psychicznego. Dodatkowo rodzic z kl. 5a proponuje więcej prelekcji dotyczących szkodliwości substancji psychoaktywnych. Jeden rodzic ucznia klasy 3a uważa, że powinno być więcej zajęć uświadamiających skutki zażywania substancji psychoaktywnych, a 6 pozostałych rodziców nie potrafi wskazać konkretnych działań, które w ich ocenie powinna podejmować szkoła, aby mogli pozytywnie ocenić jej pracę na tym polu.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice deklarują, że nie posiadają wiedzy, na temat używania przez któregoś z uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (96 ankiet tj. 85,7%). Troje ankietowanych rodziców w odpowiedzi na to pytanie zadeklarowało posiadanie wiedzy na temat używania substancji niedozwolonych kl. 2b – 1 ankietowany, 3b – 1 ankietowany (piwo, papierosy elektroniczne uczeń starszej klasy), kl.5 - 1 ankietowany (narkotyki).

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oczekiwań rodziców wobec szkoły w zakresie wspierania dziecka oraz pomocy w rozwiązywaniu ewentualnych problemów w nowym roku szkolnym wypowiedziało się 24 rodziców.

W klasie 1a rodzice oczekują indywidualnego podejścia, zrozumienia, zadań domowych, zwiększenia ilości zajęć pozalekcyjnych, pomocy w rozwoju zainteresowań, lekcji na temat budowania właściwych relacji rówieśniczych, radzenia sobie z emocjami, asertywnego wyrażania opinii, konkursów.

W klasie 1b rodzice oczekują większej izolacji młodszych klas od starszych, większego zainteresowania dziećmi przebywającymi na świetlicy, większego poświęcenia uwagi na problemy w nauce oraz rozmów z dziećmi o wrażliwości na krzywdę innych.

W 2a jeden z rodziców zwraca uwagę na konieczność rozmów z młodzieżą o ich problemach, wsparcie i konsekwencjach niewłaściwych zachowań.

W 2b jeden z rodziców wskazuje, na potrzebę organizowania większej ilości zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania dzieci.

Rodzicom uczniów kl. 3a zależy na informowaniu ich o problemach dziecka w szkole, większym nacisku na hejt wśród dzieci, uświadamianie o konsekwencjach takich działań, większym zrozumieniu ze strony nauczycieli, sprawiedliwym rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, organizowaniu akcji wspierających uczniów.

W kl. 3b rodzice oczekują organizowania zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów profilaktycznych nt. budowania poprawnych relacji rówieśniczych, pracy z emocjami, wzmacniania poczucia własnej wartości, a ponadto stałego kontaktu z rodzicami, zapewnieniu dziecku poczucia bezpieczeństwa, zrozumienia potrzeb okresu dojrzewania.

W klasie 5 jedni rodzice oczekują mniejszego nacisku na naukę inni większego, rozmów z psychologiem oraz jego dostępności poza godzinami nauki ucznia, informowaniu o zachowaniu dzieci, częstszych spotkań z rodzicami.

Rodzice klasy 6a i 6b oczekują większego zrozumienia ze strony nauczycieli i mniejszej ilości stresu dla dzieci.

W klasie 7b rodzicom zależy na indywidualizacji nauczania - dostosowania metod i tempra pracy do potrzeb uczniów, zajęciach pozalekcyjnych, obserwacji dziecka i jego zachowania, rozmowach nauczyciela z rodzicami, zaangażowania specjalistów.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Z przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie czują się w szkole dobrze, rodzice dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki. Pomimo pojawiających się problemów związanych z funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, trudnościami w nauce, czy problemami emocjonalnymi, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci.

Podsumowanie:

Przeprowadzona diagnoza skuteczności i efektywności działań wychowawczo - profilaktycznych wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W kolejnym roku szkolnym należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy profilaktyczno – wychowawczej. Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na :

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- zapewnienie wszechstronnego wsparcia i pomocy specjalistów,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- indywidualizację procesu edukacyjnego,
- kształtowanie postawy zaangażowania w naukę, rozbudzania motywacji wewnętrznej,
- naukę podstaw życia w społeczeństwie, współpracy w zespole, kształtowania poczucia odpowiedzialności,
- zintensyfikowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, kontroli zachowań destrukcyjnych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych,
- wsparcie rodziców w procesie wychowania dziecka, wspólnego rozwiązywania problemów, szukania skutecznych rozwiązań.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy w szkole:

Na podstawie przeprowadzonych badań uczniów, nauczycieli i rodziców oraz opracowanej na ich podstawie diagnozy występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących dzieci i młodzież przed zachowaniami ryzykownymi należy stwierdzić, że działalność wychowawczo-profilaktyczna w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzebini zgodnie z realizowanym Programem Wychowawczo - Profilaktycznym prowadzona jest w sposób prawidłowy i efektywny.

- Z analizy ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli wynika, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i lubią do niej chodzić. W szkole według badanych uczniów są osoby godne ich zaufania, do których mogą się zwrócić w sytuacjach trudnych i kryzysowych.
- Nauczyciele stwierdzają, że uczniowie w klasach, w których uczą, czują się w szkole i klasie bezpiecznie.
- Uczniowie naszej szkoły w zdecydowanej większości nie sięgają po substancje psychoaktywne (papierosy, alkohol, narkotyki), jednak pojedynczy uczniowie klas starszych inicjację papierosową i alkoholową mają już za sobą.
- Na dobrym poziomie kształtuje się wiedza uczniów na temat legalności substancji psychoaktywnych w naszym kraju.
- Nauczyciele oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako dobre, prawidłowe. Spostrzegane są jednak różnorodne trudności wychowawcze i dydaktyczne m.in. problemy z nauką, niska motywacja do nauki, lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych, trudności z koncentracją uwagi, konflikty rówieśnicze, problemy z przestrzeganiem obowiązujących w szkole norm zachowania, niezdrowa rywalizacja, niska samoocena uczniów.
- Samopoczucie w klasie i szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe oraz poziom integracji z polskimi rówieśnikami zdecydowana większość badanych nauczycieli oceniła jako dobre. Również tutaj zauważa się, że integracja uczniów jest zależna od składu

zespołu klasowego i cech osobowościowych obcokrajowców. Zdarzają się sytuacje kiedy obcokrajowcy sami się izolują. W szkole są odpowiednie warunki do integracji, uczniowie mogą liczyć na wsparcie polskich kolegów, są akceptowani przez społeczność szkolną.

- Spośród czynników chroniących nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole, współpracę rodziców z wychowawcami i nauczycielami, brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, wycieczki klasowe, stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych zdolności, udział w różnych warsztatach i akcjach profilaktycznych, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, lekcje wychowawcze. Wszystkie te czynniki należy traktować jako priorytetowe i kontynuować pracę nad ich wzmacnianiem.
- Spośród czynników zagrażających nauczyciele najczęściej wymieniają trudności w nauce, nadmierną wrażliwość uczniów, konflikty rówieśnicze, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, łatwe uleganie wpływom rówieśników, niską samoocenę uczniów, oraz agresję i przemoc słowną.
- W opinii większości nauczycieli, rodzice chętnie współpracują z nimi, interesują się postępami w nauce i zachowaniem dzieci. Część z nich angażuje się w życie klasy, podejmuje inicjatywy na rzecz szkoły. Nauczyciele zauważają jednak, że część rodziców nie współpracuje ze szkołą w sposób właściwy - niska frekwencja niektórych rodziców na zebraniach. Wskazane jest kontynuowanie działań, które przyczynią się do poprawy efektywności współdziałania szkoły z rodzicami uchylającymi się od tego obowiązku.
- Zarówno rodzice jak i nauczyciele uważają, że działania profilaktyczne i promujące zdrowy tryb życia prowadzone przez szkołę są skuteczne, należy więc je kontynuować, dostosowując ofertę do potrzeb młodzieży.
- W opinii rodziców, uczniowie czują się w szkole dobrze. Pomimo pojawiających się problemów związanych z funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, trudnościami w nauce, czy problemami emocjonalnymi, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci.
- Za najważniejsze i najbardziej skuteczne czynniki chroniące w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole , wycieczki klasowe, stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych możliwości, potencjału np. poprzez udział w zawodach, konkursach, brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, zajęcia dodatkowe, lekcje wychowawcze, a także udział w różnych akcjach profilaktycznych, warsztatach. Rodzice oczekują od nauczycieli empatii, uwrażliwienia na potrzeby dzieci. Wsparcia w działaniach mających na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości u dzieci. Pomocy w rozpoznaniu u dzieci adekwatnego do rzeczywistości obrazu własnej osoby, wyznaczaniu osiągalnych celów, które można realizować wykorzystując swoje możliwości i potencjał.

Rekomendacje:

Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników zagrożenia i czynników chroniących przed podejmowaniem przez młodzież zachowań ryzykownych przeprowadzona wśród uczniów, rodziców i nauczycieli wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W roku szkolnym 2025/26 należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy wychowawczo - profilaktycznej. Aktualna pozostaje modyfikacja realizowanego w szkole Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przeprowadzona w maju roku szkolnego 2021/2022 w związku z obecnością w szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy, polegająca na kontynuowaniu i intensyfikacji efektywnych działań prowadzonych

przez dyrekcję szkoły, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działania te należy również rozszerzyć na uczniów pochodzących z Zimbabwe, którzy uczęszczają do naszej szkoły.
Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na:

- promocję zdrowego trybu życia tj. wspieranie aktywności fizycznej uczniów, uczenie dobrych nawyków prozdrowotnych i budowanie świadomości znaczenia ruchu,
- profilaktykę przemocy i troskę o zdrowie psychiczne tj. przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, profilaktykę uzależnień oraz wsparcie dzieci w kryzysach emocjonalnych**,**
- higienę cyfrową i sztuczną inteligencję tj. rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji, bezpieczne korzystanie z Internetu oraz odpowiedzialne używanie nowoczesnych technologii w edukacji,
- edukację obywatelską i profilaktyczną rozumianą jako kształtowanie postaw społecznych, obywatelskich i patriotycznych, a także troska o bezpieczeństwo własne i innych,
- myślenie analityczne i matematyczne tj. interdyscyplinarne podejście do nauczania nauk przyrodniczych i ścisłych oraz wzmacnianie umiejętności logicznego rozumowania,
- kształcenie zawodowe i doradztwo poprzez wzmacnianie roli doradztwa zawodowego, rozwijanie współpracy z pracodawcami i przygotowanie uczniów do wyboru ścieżki kariery,
- ocenianie kształtujące i metody aktywizujące poprzez promowanie metod pracy, które wzmacniają sprawczość ucznia, zachęcają do aktywności poznawczej i stawiają na konstruktywną informację zwrotną zamiast samej oceny**,**
- tworzenie pozytywnego klimatu w klasie i szkole,
- dostosowanie strategii edukacyjnych, wychowawczych I terapeutycznych do indywidualnych potrzeb ucznia ,
- rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych,
- podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do rozwoju,
- dalsze wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad kultury osobistej, szacunku, koleżeństwa i życzliwości,
- konsekwentne monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego,
- konsekwentne przestrzeganie zapisów dotyczących praw i obowiązków ucznia zawartych w Statucie szkoły,
- zwiększanie oferty zajęć dodatkowych, wycieczek, wyjazdów edukacyjnych,
- konsekwentne otaczanie uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe wszechstronną opieką psychopedagogiczną,
- aktywizację rodziców do współpracy ze szkołą i udziału w jej życiu.

Harmonogram działań:

Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin

SFERA INTELEKTUALNA			
Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	Przeprowadzanie w klasach diagnoz wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy	Nauczyciele, wychowawcy	I półrocze
Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta. Przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły.	Nauczyciele, wychowawcy	cały rok szkolny Zgodnie z kalendarzem szkolnych uroczystości .
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	Zajęcia z orientacji zawodowej.	Doradca zawodowy, wychowawcy, specjaliści	Zgodnie z harmonogramem zajęć w poszczególnych klasach
Kształtowanie postawy twórczej	Konkursy, imprezy artystyczne	Wychowawcy, organizatorzy imprez i konkursów	Na bieżąco, cały rok szkolny
Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów	Zajęcia z wychowawcą, lekcje	Wychowawcy nauczyciele	Na bieżąco, cały rok
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, spotkanie z absolwentami	Wychowawcy, nauczyciele	Na bieżąco, cały rok
Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez specjalistów.	Specjaliści, wychowawcy,	Na bieżąco, cały rok
Wsparcie nauczycieli w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Konsultacje indywidualne z nauczycielami, warsztaty dotyczące metod pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami.	pedagog specjalny	Adekwatnie do potrzeb
SFERA MORALNA			

Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej	Działalność charytatywna, wolontariat szkolny.	Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego, opiekun wolontariatu	Cały rok szkolny
Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu.	nauczyciele wskazani jako odpowiedzialni wychowawcy, nauczyciele	Zgodnie z kalendarzem uroczystości
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	Wycieczki, tematyczne lekcje wychowawcze.	Wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny
Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki.	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny
Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	Lekcje wychowawcze, warsztaty poświęcone tej tematyce.	Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	Cały rok szkolny
Kształtowanie empatii i zrozumienia wśród uczniów wobec osób z niepełnosprawnościami	Lekcje wychowawcze, warsztaty.	Wychowawcy, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
Wsparcie uczniów w rozwiązywaniu konfliktów i promowanie wartości moralnych	Mediacje rówieśnicze, zajęcia, warsztaty.	Specjaliści, wychowawcy, nauczyciele	Adekwatnie do potrzeb
Promowanie zdrowego stylu życia	Dzień Sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się, znaczeniu ruchu w życiu człowieka, programy edukacyjne.	Wychowawcy, nauczyciel e, specjaliści	Cały rok szkolny

SFERA SPOŁECZNA			
Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Zapoznanie ze Statutem Szkoły , prawami i obowiązkami, regulaminami. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Wychowawcy	Cały rok szkolny
Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia . Uczenie zasad samorządności i demokracji	Zajęcia z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania. Działalność Samorządu Uczniowskiego.	Wychowawcy, specjaliści Opiekun samorządu	Adekwatnie do potrzeb Zgodnie z planem pracy SU
Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	Udział w akcji sprzątanie świata. Udział w akcjach charytatywnych , wycieczki krajoznawcze.	Wychowawcy, nauczyciele	Na bieżąco, cały rok szkolny
Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.	Zajęcia z doradztwa zawodowego, projekty edukacyjne, zajęcia z wychowawcą.	Doradca zawodowy, wychowawcy, specjaliści.	Na bieżąco, cały rok szkolny
Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego	Analiza frekwencji uczniów. Systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami.	Wychowawcy, nauczyciele prowadzący zajęcia w ramach pomocy pp, pedagog szkolny, pedagog specjalny.	Na bieżąco, cały rok szkolny
Zapoznanie uczniów z obowiązującymi standardami	Organizacja lekcji wychowawczych poświęconych omówieniu standardów ochrony małoletnich.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, pedagog specjalny	Na bieżąco, wg potrzeb

ochrony małoletnich			
SFERA EMOCJONALNA			
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	Warsztaty dla uczniów. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Specjaliści, wychowawcy	Na bieżąco, wg potrzeb
Kształcenie umiejętności rozpoznawania własnych emocji	Warsztaty dla uczniów. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Specjaliści, wychowawcy	Na bieżąco, wg potrzeb
SFERA - OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO			
Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą	Lekcje wychowawcze, zajęcia z udziałem specjalistów.	Wychowawcy klas, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej	Indywidualne rozmowy wspierające z uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu wsparcia, dalszych działań.	Wychowawcy, psycholog szkolny	Zgodnie z potrzebami
Budowanie prawidłowych relacji w zespole klasowym, wzmacnianie poczucia wspólnoty	Lekcje wychowawcze	Wychowawcy	Cały rok szkolny
SFERA - ROZWÓJ UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH UCZNIÓW			

Nauczanie bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie	Lekcje, warsztaty edukacyjne, projekty poświęcone nabywaniu umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu, krytycznego myślenia, weryfikacji źródeł informacji, rozpoznawaniu fake news i dezinformacji.	Nauczyciele informatyki, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotów, wychowawcy, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
Wykorzystanie sztucznej inteligencji w edukacji	Organizowanie warsztatów i seminariów na temat zastosowań AI w edukacji. Praktyczne lekcje pokazujące, jak AI może wspierać naukę.	Nauczyciele informatyki Nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny, wg potrzeb

Aneks do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini
na rok szkolny 2026/27
Ewaluacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini
na rok szkolny 2026/27

Podstawa prawna:

Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526, ze zm.).
Ustawa – Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r.poz. 1762, ze zm.).
Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1915, ze zm.).
Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 poz.1082, ze zm.).
Ustawa – Prawo oświatowe z 14 grudnia 2016 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2026 r. poz. 820).
Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe Dz.U. 2026 poz. 1036
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. :Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.).
Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. :Dz.U. z 2020r. poz.1449 ze zm.).
Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;

Obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449)
Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia z 9 listopada 1995r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2021r. poz. 276).
Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.;
Rozporządzenia MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. nr 10, poz. 96 z późniejszymi zmianami);
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach;
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 lipca 2026 r. w sprawie programu „Pracownie Kompas Jutra" opublikowane w Dzienniku Ustaw (poz. 926)
Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 8 lipca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego
Rozporządzenie MEN z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dnia 9 sierpnia 2017 r. (t. jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1280 ze zm.).
Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2023 poz. 312)
Standardy Ochrony Małoletnich.
Statut Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini.
Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
Wyniki/ wnioski ewaluacji programu profilaktyki zintegrowanej „Gwiazda Mocy"

Ponadto wykorzystano:
Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego" – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).
Raport podsumowujący realizowany w szkole w klasach 6-7 program pilotażowy IMPACT 2.0.

Raport Diagnozy Społecznej przeprowadzony na zlecenie UM w Trzebini w 2025 r. wśród uczniów naszej szkoły.
Sprawozdanie merytoryczne z realizacji Programu Profilaktycznego „Debata” dla klas VII i VIII z SP nr 3 w Trzebini w XII 2025r.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 3 im. Ignacego Łukasiewicza w Trzebini podlega systematycznej, cyklicznej ewaluacji i jest aktualizowany na podstawie szeroko rozumianej diagnozy obszarów wychowawczych w działalności szkoły. Dogłębnej analizie zostałypoddane dotychczasowe działania prowadzone przez szkołę, regularnie przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej analizy sytuacji wychowawczej, badania poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, spostrzeżenia dyrektora, pedagoga, psychologa, innych specjalistów, nauczycieli i rodziców, wyniki klasyfikacji uczniów, obserwacje zachowań uczniów, przemyślenia dotyczące współpracy z rodzicami. W szkole systematycznie monitorowane jest poczucie bezpieczeństwaucznióworaz badana jest skala i rodzaje czynników chroniących i zagrażających występujących na terenie szkoły. Analizowane są także działania mające na celu zwiększenie wśród uczniów respektowania norm społecznych oraz wyeliminowanie niepożądanych zjawisk i zachowań.

Na przełomie maja i czerwca 2026r. opracowano narzędzia badawcze, przeprowadzono diagnozę poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników zagrożenia w zakresie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, w tym sięgania po substancje psychoaktywne. W oparciu o analizę badań ankietowych została dokonana ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.

Badaniami objęto 208 uczniów, w tym 83 z klas I-III oraz 125 uczniów klas IV-VIII, 145 rodziców i 20 nauczycieli.

W szkole bezpiecznie czuje się 84% uczniów: 96,5% uczniów klas I-III oraz 76% uczniów klas IV-VIII. W klasie 1b,2a,3b,8a – 100% ankietowanych uczniów czuje się bezpiecznie. Na 208 ankietowanych 33 nie czuje się bezpiecznie. W kl. I-III na 83 ankietowanych 3 uczniów nie czuje się bezpiecznie. W kl. IV – VIII na 125 ankietowanych 30 nie czuje się bezpiecznie w tym aż 8 uczniów tj. 57% uczniów kl. 8b, którym poczucie bezpieczeństwa w szkole zakłóca lęk przed ocenianiem, nieustanna weryfikacja wiedzy, nadmiar sprawdzianów i kartkówek. Lęk przed ocenianiem towarzyszy również uczniom innych klas. Zwracają uwagę na brak zróżnicowania form sprawdzania wiedzy i ich zbyt dużą częstotliwość Uczniowie, którzy nie czują się w szkole bezpiecznie jako powód podają również zaburzone relacje rówieśnicze – złośliwości, obgadywanie, ignorowanie, wyzywanie, wyśmiewanie np. wyglądu, czy komentowanie wypowiedzi. Ponownie już trzeci rok z rzędu zwrócono uwagę na stwarzanie zagrożenia dla bezpieczeństwa poprzez bieganie uczniów po korytarzu, popychanie. Jeden uczeń z kl. 7 w szkole nie czuje się bezpiecznie, ponieważ w jego ocenie w szkole obserwuje agresywne zachowania kolegów, które ocenia jako patologiczne. Również w tej grupie wiekowej znajduje się uczennica, która nie czuje się bezpiecznie w szkole , ponieważ odczuwa lęk przed zamachem. Wśród ankietowanych uczniów, którzy zadeklarowali, że nie czują się w szkole bezpiecznie większość nie wskazała konkretnych przyczyn lęku lub braku poczucia bezpieczeństwa. Według uczniów klas I – III na poprawę ich samopoczucia w szkole może wpłynąć stworzenie strefy wolnej od hałasu, organizacja jeszcze większej ilości imprez szkolnych, akcji charytatywnych, a tym samym możliwości integracji społeczności szkolnej, obiektywizmu nauczycieli w ocenie zachowania dzieci w czasie pobytu na świetlicy szkolnej, sprawiedliwej oceny zachowania, równego traktowania. Część uczniów chciałaby wydłużenie przerw międzylekcyjnych oraz częściej organizowanych zajęć terapeutycznych ze zwierzętami. Uczniowie klas starszych uważają, że na poprawę ich samopoczucia w szkole może wpłynąć mniejsza liczba godzin obowiązkowych zajęć lekcyjnych, znaczne ograniczenie liczby sprawdzianów, kartkówek. Młodzież krytycznie ocenia relacje z niektórymi nauczycielami. Zarzuca im niesprawiedliwe traktowanie, subiektywizm w ocenianiu, faworyzowanie jednych uczniów i krytykowanie innych, zbyt wygórowane wymagania. Uczniowie chcieliby mieć możliwość prowadzenia częstszych rozmów indywidualnych z psychologiem. Ankietowani wnioskują o strefę ciszy w szkole, pokój relaksu – wyciszenia, zastąpienie głośnego dźwięku dzwonka cichszymi melodiami lub całkowitą jego likwidację. Uczniowie są przekonani, że na poprawę poczucia bezpieczeństwa, redukcję lęku może wpłynąć zmiana estetyki szkolnych

przestrzeni poprzez ich doświetlenie, zmianę kolorystyki, rozbudowę monitoringu. W ocenie uczniów obecnie w szkole jest ponuro. Część uczniów chciałaby mieć możliwość spędzania przerw międzylekcyjnych aktywnie na sali gimnastycznej, grając w piłkę na trawiastym boisku, czy grze w ping ponga (więcej stołów na korytarzu). Ankietowani proponują zwiększenie ilości wycieczek szkolnych. Uczniowie wnioskują również o wydłużenie przerwy obiadowej, możliwość spędzania przerw międzylekcyjnych w salach. Młodzież wnioskuje o możliwość picia wody w czasie zajęć, wyjścia do toalety w czasie lekcji. Proponują stworzenie w przestrzeni szkolnej, na gazetkach ściennych kącików humorystycznych (żarty, cytaty), które będą sposobem na odstresowanie uczniów. Pojawiły się głosy uczniów, którzy uważają, że na wzrost poczucia bezpieczeństwa duży wpływ miałaby zgoda na możliwość korzystania w czasie przerw z telefonów. Uczniowie kl. 8 wnioskują o sale informatyczną z prawdziwego zdarzenia W ankiecie wypowiedzieli się również uczniowie, którzy uważają, że szkoła jest przestrzenią w której czują się bezpiecznie i nic w jej funkcjonowaniu by nie zmieniali. Osobę godną zaufania, której można powiedzieć o swoich problemach znajduje w szkole tak jak w roku ubiegłym 85% badanych uczniów, odpowiednio: 98% uczniów klas I-III oraz 76% uczniów klas IV-VIII. Miejsc mało bezpiecznych w szkole lub wokół niej nie znajduje 89% uczniów klas I-III oraz 82% uczniów klas starszych w tym 100% uczniów klasy: 1b, 3b i 8a. Miejsca postrzeganie jako mało bezpieczne to głównie szatnia, toalety (podglądanie, dokuczanie przez starszych uczniów). Uczniowie klas młodszych wskazują jako problem bliskie usytuowanie szkoły przy ulicy i poruszające się po niej z dużą prędkością samochody. Wskazano również korytarz z biegającymi po nim uczniami. Jako miejsca niebezpieczne uczniowie wskazują niestabilność niektórych elementów urządzeń na placu zabaw, ogólnodostępne boisko przy szkole jako miejsce spotkań grup kibiców w godzinach wieczornych, teren zaśmiecony, pełen szkła i porozrzucanych butelek zwłaszcza po weekendzie. Uczniowie zauważyli również wokół boiska obecność dzików. Ponownie jako miejsce niebezpieczne uczniowie wskazują pustostan obok parkingu przy boisku szkolnym.

Za najbardziej interesujące działania profilaktyczne prowadzone przez szkołę uczniowie uważają: wycieczki(76%), imprezy/zawody sportowe (57%), warsztaty/programy profilaktyczne (42%), lekcje/zajęcia wychowawcze (30%), zajęcia integracyjne (23%), zajęcia promujące zdrowy styl życia (19%). Warto dodać, że kolejność wyborów uczniów jest taka sama od dwóch lat.

Kolejne pytania dotyczyły sięgania po substancje niedozwolone przez same badane dzieci. Wśród uczniów klas I-III nigdy nie paliło papierosów 100% ankietowanych, a w klasach starszych 92% uczniów. Jeden raz zapaliło 6%, wiele razy 2% uczniów. Nigdy nie piło alkoholu 95% uczniów klas I-III. W klasach starszych nigdy nie piło alkoholu 89% uczniów. Spróbowało raz 3 uczniów w kl.1a (łyk piwa) i 8% ankietowanych uczniów klas starszych. Wielokrotnie alkohol spożywało 3% uczniów klas starszych i jeden uczeń kl. 1a (pianka z piwa od mamy). Nigdy żadne dziecko z klas młodszych nie sięgnęło po środki odurzające, ani 99% uczniów klas starszych. Po środki odurzające sięgnął raz 1 uczeń kl. 7. Wiedza uczniów na temat odpowiedzialności prawnej jest dobra. 96% uczniów wie, że używanie, posiadanie i sprzedaż narkotyków w Polsce jest zabroniona. Porównywalną wiedzę uczniowie mają na temat legalności zakupu alkoholu. 99% uczniów wie, że w Polsce zgodnie z prawem alkohol mogą kupić tylko osoby dorosłe. Trzy ankietowane osoby z grupy uczniów klas IV – VIII wskazały, że każdy może kupić alkohol. Warto zauważyć, że w porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek liczby uczniów sięgających po substancje niedozwolone.

Badania ankietowe przeprowadzone zostały również wśród 20 uczących w szkole nauczycieli. 100% ankietowanych nauczycieli stwierdziło, że uczniowie w klasach, w których uczą, czują się bezpiecznie. Według nauczycieli uczniowie mają trudności w relacjach rówieśniczych. Najczęściej w ich ocenie przyczyną tych trudności jest nieśmiałość (80%),nadmierna wrażliwość (70%), łatwe uleganie wpływom rówieśników (55%), niskie poczucie własnej wartości (55%), izolowanie przez rówieśników (40%), wysoki poziom lęku (30%). Uczniowie mają też problemy z brakiem akceptacji, słowną agresją, byciem dominującym, brakiem współpracy,trudnościami psychicznymi i rodzinnymi, Nauczyciele w 90% oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako poprawne, stosowne do wieku uczniów, które uwzględniają ich naturalny etap

rozwoju. Zdarza się, że w czasie rywalizacji, nie potrafią radzić sobie z porażką, używają nieakceptowanego słownictwa, wyśmiewają się, pojawiają się konflikty. Zdarza się, że uczniowie okazują brak szacunku do rówieśników, mają trudności z budowaniem prawidłowych relacji rówieśniczych. W większości przypadków uczniowie potrafią się wspierać, są dla siebie życzliwi, koleżeńscy. Pojawiające się problemy są na bieżąco rozwiązywane, a w większości przypadków uczniowie pozytywnie reagują na upomnienia.

Za najbardziej skuteczne czynniki chroniące wstępujące w środowisku szkolnym nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole (85%) współpracę rodziców z wychowawcami i nauczycielami (80%) brak akceptacji przez szkołę dla przemocy (80%), wycieczki klasowe (70%),wymaganie od uczniów odpowiedzialności
i udzielania wzajemnej pomocy (55%),stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych zdolności (45%) ,warsztaty i prelekcje dla uczniów dotyczące profilaktyki (45%), udział w różnych akcjach profilaktycznych (45%).
W opinii nauczycieli ważna jest też szybka reakcja na problem, zdrowa, pozytywna dyscyplina i adekwatna do stopnia winy kara. Jak również wzmacnianie, budowanie u uczniów poczucia własnej wartości, nauka asertywności. Spośród czynników ryzyka nauczyciele wymieniają przede wszystkim trudności w nauce (75%), łatwe uleganie wpływom rówieśników (60%),konflikty rówieśnicze (50%),brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (50%), niską samoocenę uczniów (45%), nadmierną wrażliwość uczniów (30%) ,poczucie osamotnienia uczniów (20%). Nauczyciele wskazują również, że inny czynnik ryzyka występujący w naszej szkole to hejt w sieci.

Kolejne pytanie dotyczyło samopoczucia w klasie/szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe oraz ich poziom integracji z polskimi rówieśnikami 80% badanych nauczycieli oceniło te relacje jako dobre. Uczniowie w szkole czują się bezpiecznie. Nauczyciele zauważają jednak różną integrację uczniów w zależności od klasy i cech osobowościowych obcokrajowców. Zdarzają się sytuacje kiedy obcokrajowcy sami się izolują. W szkole są odpowiednie warunki do integracji, uczniowie mogą liczyć na wsparcie polskich kolegów, są akceptowani przez społeczność szkolną.

Nauczyciele za najczęściej pojawiające się problemy w klasach uważają trudności dydaktyczne, niską motywację do nauki, wysoką absencję, lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych, trudności z koncentracją uwagi, konflikty rówieśnicze, problemy z przestrzeganiem obowiązujących w szkole norm zachowania, niezdrową rywalizację, niską samooceną uczniów, zaniedbanie (brak higieny, brudne ubrania), wulgarne słownictwo, niska kultura osobista, dokuczanie słowne, uzależnienie od telefonów.

45% ankietowanych nauczycieli otrzymało od rodziców lub uczniów informacje, gdzie sygnalizowano im różnorodne problemy zdrowotne, dydaktyczne i wychowawcze, które były na bieżąco wyjaśniane i rozwiązywane. Rodzice chętnie z małymi wyjątkami współpracują z wychowawcami i nauczycielami w opinii 80% ankietowanych.

Wszyscy nauczyciele (100%) nie mają żadnej wiedzy na temat używania przez uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (papierosy, alkohol, narkotyki). 80% ankietowanych nauczycieli nie otrzymywało żadnych informacji na temat podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych. Pozostali przyznają, że docierają do nich informacje o charakterze incydentalnym na temat zachowań ryzykownych uczniów poza szkołą takich jak publikowanie materiałów w sieci, zdjęcia z alkoholem wykonane przez rodzica, wagary, zastraszanie, próba wyjścia na dach szkoły przez właz w toalecie. Nauczyciele starają się weryfikować te informacje i w zależności od wyników przekazywać rodzicom, służąc wsparciem i wiedzą dotyczącą unikania zagrożeń.

Badaniem ankietowym objęto również 145 rodziców uczniów klas I-VIII.

W opinii zdecydowanej większości rodziców (139 ankiet tj. 95,86%) dzieci w szkole czują się dobrze. Jeden z rodziców z kl. 1a zwrócił uwagę na dokuczanie ze strony innych dzieci i brak reakcji ze strony nauczycieli. Rodzic z klasy 4b wskazuje, że toalety i korytarze są mało kontrolowane przez nauczycieli. Dwóch rodziców z klasy 6 zwraca uwagę ,że gdy dziecko jest zaczepiane na przerwie, obawia się, że żaden z

nauczyciel tego nie zauważy i nie zdąży zareagować oraz, że uczeń nie chce zwracać się do nauczycieli, bo wie, że z góry będą traktować go jak do tej pory. Rodzic z klasy 7b uważa, że wielu uczniów zachowuje się w sposób niewłaściwy i wulgarny.

Analiza ankiet odnośnie drugiego pytania wskazuje, że w ostatnim roku szkolnym dzieci miały w szkole problemy związane z: trudnościami w nauce (27 ankiet tj. 18,6%), konfliktami rówieśniczymi (29 ankiet tj. 20%), niską samooceną (11 ankiet tj. 7,6%), brakiem umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych (9 ankiet tj. 6%), niezrozumieniem ze strony nauczycieli (11 ankiet tj. 7,5%), poczuciem osamotnienia (11 ankiet tj. 7,5%), wysokim poziomem wymagań (15 ankiet tj. 10 %), przemocą w szkole (9 ankiet tj. 6%), stanami depresyjnymi związanymi ze szkołą (7 głosy tj. 4,8%), zachowaniami ryzykownymi rówieśników, w tym używaniem przez nich substancji niedozwolonych (7 ankiety tj 4,8%).

Za najważniejsze i najbardziej skuteczne czynniki chroniące w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole (84 /106 ankiet), wycieczki klasowe (50/70 ankiet) ,wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy (40/57 ankiet), brak akceptacji przez szkołę dla przemocy (46/53 ankiet) ,udział w różnych akcjach profilaktycznych (32 /50 ankiet), lekcje wychowawcze (48 /49ankiet) , stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych możliwości, potencjału np. poprzez udział w zawodach, konkursach (50/44 ankiet), zajęcia dodatkowe (37/40 ankiet), , a także warsztatach, prelekcjach dla uczniów organizowanych w szkole z zakresu profilaktyki (43/33 ankiet), udział w różnych kołach zainteresowań
(29/24ankiet), zainteresowanie dzieci nauką szkolną, wzbudzanie motywacji do wysiłku intelektualnego (28/22 ankiet).

Ankietowani rodzice uznali, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci przede wszystkim poprzez: sygnalizowanie niepokojących zachowań dziecka (65/84 ankiet), bieżący telefoniczny kontakt wychowawcy z rodzicami (49/69 ankiet), zrozumienie sytuacji dziecka i rodziny (47/61 ankiet), pomaganie w sprawiedliwym rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi (48 /60 ankiet), interesowanie się wychowawcy / nauczyciel sytuacją rodzinną i ewentualnymi problemami dziecka (58 ankiet), indywidualne traktowanie problemów dziecka i rodziny (54/56 ankiet).

Jeden z rodziców klasy 1a zwrócił uwagę na brak pomocy, lekceważenie i pomijanie zgłaszanych problemów , brak reakcji, natomiast rodzic z klasy 3a stwierdził, że szkoła umożliwia udział w różnych projektach szkolnych i poza szkolnych.

Rodzice bardzo dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki (91/124 ankiet tj. 85,5%). Uważają, że podejmowane działania są wystarczające. Jednak w 10 ankietach rodzice wskazali, że w ich ocenie działania te są niewystarczające. Wśród tych głosów negatywnie oceniających działania szkoły są rodzice z kl. 2a, którzy uważają, ze powinno być więcej zajęć informujących o skutkach używania substancji niedozwolonych przez dzieci, prelekcji odnośnie negatywnych działań substancji psychoaktywnych oraz rozmów z uczniami. Rodzic z klasy 6 uważa ,że powinny odbywać się spotkania z osobami, które wyszły z nałogu oraz więcej rozmów na lekcji wychowawczej. Dodatkowo rodzic z kl. 7b proponuje więcej rozmów z psychologiem.

Prawie wszyscy ankietowani rodzice deklarują, że nie posiadają wiedzy, na temat używania przez któregoś z uczniów naszej szkoły substancji psychoaktywnych (139 ankiet tj. 95,8%). Pięcioro ankietowanych rodziców w odpowiedzi na to pytanie zadeklarowało posiadanie wiedzy na temat używania substancji niedozwolonych kl. 1a – 1 ankietowany (alkohol) ,3a -1 ankietowany (substancje psychotropowe),7a -2 ankietowanych (alkohol,substancje psychotropowe), 7b -1 ankietowany (alkohol, narkotyki, dopalacze).

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oczekiwań rodziców wobec szkoły w zakresie wspierania dziecka oraz pomocy w rozwiązywaniu ewentualnych problemów w nowym roku szkolnym wypowiedziało się 24 rodziców.

W klasie 1a rodzice oczekują reakcji na zgłaszane problemy, traktowanie wszystkich uczniów jednakowo bez względu na powiązania lub nie z rodzicami, bieżące rozwiązywanie konfliktów pomiędzy uczniami, bieżący kontakt na linii szkoła – rodzic, gdy pojawiają się problemy

szkolne, wsparcia wychowawcy oraz całego grona pedagogicznego, zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony przed przemocą, agresją wśród młodzieży, nauki w tempie dostosowanym do możliwości i potrzeb ucznia, wspierania uczniów z trudnościami jak i tych szczególnie uzdolnionych. Rodzice również oczekują więcej zadań dodatkowych oraz pełnego zrozumienia problemów dziecka, wysłuchania go oraz sprawiedliwego zrozumienia różnych sytuacji, a nie faworyzowania niektórych osób ze względu na znajomości.

W klasie 1b rodzice oczekują indywidualnego podejścia do ucznia, zachęcania dziecka do aktywności podczas lekcji. Jeden z rodziców twierdzi, że ”nagradzanie za wszystko nie jest do końca dobre. Niech ”6” zdobywają za wybitne osiągnięcia, a nie po prostu za to, że są, to nie przygotowuje ich do porażki w późniejszym życiu. Nie za wszystko będą chwaleni.”

W 2a rodzice oczekują zrozumienia trudnych sytuacji wymagających interwencji, więcej rozmów z pedagogiem, wychowawcą, więcej zajęć pozalekcyjnych, informowania o problemach wychowawczych, wspierania zainteresowań uczniów.

W 2b rodzice oczekują szybkiej i konstruktywnej reakcji ze strony szkoły w sytuacjach konfliktowych, by dzieci były bezpieczne od wszystkich używek, więcej zrozumienia oraz akcji dotyczących hejtu wśród dzieci.

Rodzicom uczniów kl.3a zależy na obiektywnym spojrzeniu nauczyciela na zachowanie ucznia i sprawiedliwą ocenę konfliktu pomiędzy nimi, większym przykładaniu uwagi do aktualnej sytuacji rodzinnej oraz uważnym słuchaniu rodzica, lepszym kontakcie z nauczycielami, rozmawianiu z dziećmi, pomaganiu im, gdy sobie nie radzą, organizowaniu spotkań z różnymi organizacjami.

W kl. 3b rodzice oczekują rozmów z uczniami, promowania i rozmów ze służbami mundurowymi, rozmów z wychowawcą klasy w przypadku zauważenia problemów z nauką , więcej zajęć pozalekcyjnych .

W klasie 4b rodzice oczekują możliwości poprawy sprawdzianów podczas zajęć lekcyjnych nie tylko na zajęciach dodatkowych, okazania empatii oraz zrozumienia względem dziecka odnośnie sytuacji rodzinnych, obserwowania dzieci przez nauczycieli w zakresie izolowania lub nękania przez rówieśników, więcej warsztatów profilaktycznych, rozmów z psychologiem, pedagogiem szkolnym, spotkań ze specjalistami: policja , terapeuci uzależnień, pomocy w sprawiedliwym rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi.

Rodzice klasy 6 oczekują organizacji programów i warsztatów profilaktycznych, lepszego słuchania ucznia, zrozumienia jego problemów, większej pomocy dydaktycznej, braku telefonów komórkowych na lekcji, większej dyscypliny wobec uczniów, zrozumienia sytuacji dziecka i indywidualnego podejścia, sprawiedliwego rozwiązywania konfliktów, nadrobienia zaległości po długiej nieobecności, nieoceniania dziecka z góry, że nic nie umie, że sobie na pewno nie poradzi, więcej pomocy uczniom, wiary w niego, a nie oczerniania, „ dołowania” go przy klasie.

W klasie 7a rodzice oczekują stosowania równych zasad dla wszystkich, uczenia odpowiedzialności, więcej działań profilaktycznych, stałego kontaktu z rodzicem w momencie zauważenia problemów, konfliktów , zapobieganiu agresji.

W klasie 7b rodzice uważają, że wychowawczyni powinna być bardziej zaangażowana w życie klasy i słuchać co rodzice jej zgłaszają. Oczekują obserwacji zachowań i indywidualnego podejścia do ucznia, pomocy w edukacji szkolnej, większego nadzoru nad uczniami trudnymi i skrajnie patologicznymi, którzy utrudniają normalne funkcjonowanie w placówce i notorycznie znęcają się psychicznie nad innymi.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Z przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie czują się w szkole dobrze, rodzice dobrze oceniają działania szkoły w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki. Pomimo pojawiających się problemów związanych z funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, trudnościami w nauce, czy problemami emocjonalnymi, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci.

Podsumowanie:

Przeprowadzona diagnoza skuteczności i efektywności działań wychowawczo - profilaktycznych wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W kolejnym roku szkolnym należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy profilaktyczno – wychowawczej. Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na :

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- zapewnienie wszechstronnego wsparcia i pomocy specjalistów,
- promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- indywidualizację procesu edukacyjnego,
- kształtowanie postawy zaangażowania w naukę, rozbudzania motywacji wewnętrznej,
- naukę podstaw życia w społeczeństwie, współpracy w zespole, kształtowania poczucia odpowiedzialności,
- zintensyfikowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, kontroli zachowań destrukcyjnych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych,
- wsparcie rodziców w procesie wychowania dziecka, wspólnego rozwiązywania problemów, szukania skutecznych rozwiązań.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy w szkole:

Na podstawie przeprowadzonych badań uczniów, nauczycieli i rodziców oraz opracowanej na ich podstawie diagnozy występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących dzieci i młodzież przed zachowaniami ryzykownymi należy stwierdzić, że działalność wychowawczo-profilaktyczna w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzebini zgodnie z realizowanym Programem Wychowawczo - Profilaktycznym prowadzona jest w sposób prawidłowy i efektywny.

- Z analizy ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli wynika, że uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i lubią do niej chodzić. W szkole według badanych uczniów są osoby godne ich zaufania, do których mogą się zwrócić w sytuacjach trudnych i kryzysowych.
- Nauczyciele stwierdzają, że uczniowie w klasach, w których uczą, czują się w szkole i klasie bezpiecznie.
- Uczniowie naszej szkoły w zdecydowanej większości nie sięgają po substancje psychoaktywne (papierosy, alkohol, narkotyki), jednak pojedynczy uczniowie klas starszych inicjację papierosową i alkoholową mają już za sobą.
- Na wysokim poziomie kształtuje się wiedza uczniów na temat legalności substancji psychoaktywnych w naszym kraju.
- Nauczyciele oceniają relacje rówieśnicze w klasach jako dobre, prawidłowe. Spostrzegane są jednak różnorodne trudności wychowawcze i dydaktyczne m.in. problemy z nauką, niska motywacja do nauki, lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych, trudności z koncentracją uwagi, konflikty rówieśnicze, problemy z przestrzeganiem obowiązujących w szkole norm zachowania, niezdrowa rywalizacja, niska samoocena uczniów, zaniedbanie (brak higieny, brudne ubrania), wulgarne słownictwo, niska kultura osobista, dokuczanie słowne, uzależnienie od telefonów.
- Samopoczucie w klasie i szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy i Zimbabwe oraz poziom integracji z polskimi rówieśnikami zdecydowana większość badanych nauczycieli oceniła jako dobre. Również tutaj zauważa się, że integracja uczniów jest zależna od składu zespołu klasowego i cech osobowościowych obcokrajowców. Zdarzają się sytuacje kiedy obcokrajowcy sami się izolują. W szkole są odpowiednie warunki do integracji, uczniowie mogą liczyć na wsparcie polskich kolegów, są akceptowani przez społeczność szkolną.
- Spośród czynników chroniących nauczyciele wymieniają najczęściej pozytywny klimat w klasie i szkole, współpracę rodziców z wychowawcami i nauczycielami, brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, wycieczki klasowe, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i

udzielania wzajemnej pomocy, stwarzanie okazji do przeżywania sukcesów i rozpoznawania własnych zdolności, warsztatów i prelekcji dla uczniów z zakresu profilaktyki. Wszystkie te czynniki należy traktować jako priorytetowe i kontynuować pracę nad ich wzmacnianiem.

- Spośród czynników zagrażających nauczyciele najczęściej wymieniają trudności w nauce, łatwe uleganie wpływom rówieśników, konflikty rówieśnicze, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, niską samoocenę uczniów, nadmierną wrażliwość uczniów, poczucie osamotnienia uczniów. Nauczyciele wskazują również, że inny czynnik ryzyka występujący w naszej szkole to hejt w sieci.
- W opinii większości nauczycieli, rodzice chętnie współpracują z nimi, interesują się postępami w nauce i zachowaniem dzieci. Część z nich angażuje się w życie klasy, podejmuje inicjatywy na rzecz szkoły. Wskazane jest kontynuowanie działań, które przyczynią się do poprawy efektywności współdziałania szkoły z rodzicami uchylającymi się od tego obowiązku.
- Zarówno rodzice jak i nauczyciele uważają, że działania profilaktyczne i promujące zdrowy tryb życia prowadzone przez szkołę są skuteczne, należy więc je kontynuować, dostosowując ofertę do potrzeb młodzieży.
- W opinii rodziców, uczniowie czują się w szkole dobrze. Pomimo pojawiających się problemów związanych z funkcjonowaniem w środowisku rówieśniczym, trudnościami w nauce, czy problemami emocjonalnymi, czują wsparcie szkoły w procesie przekazywania wiedzy i wychowania dzieci.
- Za najważniejsze i najbardziej skuteczne czynniki chroniące w profilaktyce zachowań ryzykownych występujące w szkole ankietowani rodzice uznali: pozytywny klimat w klasie i szkole, wycieczki klasowe, wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania wzajemnej pomocy, brak akceptacji przez szkołę dla przemocy, udział w różnych akcjach profilaktycznych, lekcje wychowawcze. Rodzice oczekują od nauczycieli zrozumienia trudnych sytuacji wymagających interwencji, indywidulanego podejścia do ucznia, więcej rozmów z psychologiem szkolnym. Wsparcia w działaniach mających na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości u dzieci.

Rekomendacje:

Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz występujących w środowisku szkolnym czynników zagrożenia i czynników chroniących przed podejmowaniem przez młodzież zachowań ryzykownych przeprowadzona wśród uczniów, rodziców i nauczycieli wskazuje, że zaplanowane i realizowane działania zawarte w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 3 w Trzebini są zasadne i skuteczne.

W roku szkolnym 2026/27 należy kontynuować i wzbogacać przyjęty kierunek pracy wychowawczo-profilaktycznej. Aktualna pozostaje modyfikacja realizowanego w szkole Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przeprowadzona w maju roku szkolnego 2021/2022 w związku z obecnością w szkole uczniów będących obywatelami Ukrainy, polegająca na kontynuowaniu i intensyfikacji efektywnych działań wspierających prowadzonych przez dyrekcję szkoły, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działania te należy również rozszerzyć na uczniów pochodzących z Zimbabwe, którzy uczęszczają do naszej szkoły oraz reagować na bieżąco w przypadku pojawienia się innych obcokrajowców, czy uczniów będących dziećmi obywateli polskich powracających do kraju z emigracji.

Szczególną uwagę należy w dalszym ciągu zwracać na:

- Rozwijanie praktycznych kompetencji, sprawczości uczniów opartej na pracy zespołowej i rozwiązywaniu realnych problemów w ramach „Reforma 26. Kompas Jutra”.
- promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia,

- budowanie odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych,
- promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line, rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej oraz portalu Wsparcie.gov.pl
- rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonalnej w środowisku przedszkolnym i szkolnym, współpraca z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno - pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku,
- profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych,
- wspieranie uczniów w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego, upowszechnienie oferty kształcenia zawodowego zgodnej z zapotrzebowaniem poszczególnych branż gospodarczych,
- wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem,
- profilaktykę przemocy i troskę o zdrowie psychiczne tj.przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, profilaktykę uzależnień oraz wsparcie dzieci w kryzysach emocjonalnych**,**
- myślenie analityczne i matematyczne tj. interdyscyplinarne podejście do nauczania nauk przyrodniczych i ścisłych oraz wzmacnianie umiejętności logicznego rozumowania,
- ocenianie kształtujące i metody aktywizujące poprzez promowanie metod pracy, które wzmacniają sprawczość ucznia, zachęcają do aktywności poznawczej i stawiają na konstruktywną informację zwrotną zamiast samej oceny**,**
- tworzenie pozytywnego klimatu w klasie i szkole,
- dostosowanie strategii edukacyjnych, wychowawczych I terapeutycznych do indywidualnych potrzeb ucznia ,
- rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych,
- podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do rozwoju,
- dalsze wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad kultury osobistej, szacunku, koleżeństwa i życzliwości,
- konsekwentne monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego,
- konsekwentne przestrzeganie zapisów dotyczących praw i obowiązków ucznia zawartych w Statucie szkoły, Standardach Ochrony Małoletnich,
- zwiększanie oferty zajęć dodatkowych, wycieczek, wyjazdów edukacyjnych,
- konsekwentne otaczanie uczniów będących obywatelami Ukrainy, Zimbabwe, Wietnamu oraz innych powracających z zagranicy wszechstronną opieką psychopedagogiczną,
- aktywizację rodziców do współpracy ze szkołą i udziału w jej życiu.

Harmonogram działań:

Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
SFERA INTELEKTUALNA			
Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	Przeprowadzanie w klasach diagnoz wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy	Nauczyciele, wychowawcy	I półrocze
Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta. Przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły. Realizacja zajęć pozalekcyjnych w ramach projektu z zakresu edukacji włączającej Norton	Nauczyciele, wychowawcy	cały rok szkolny Zgodnie z kalendarzem szkolnych uroczystości.
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	Zajęcia z orientacji zawodowej.	Doradca zawodowy, wychowawcy, specjaliści	Zgodnie z harmonogramem zajęć w poszczególnych klasach
Kształtowanie postawy twórczej	Konkursy, imprezy artystyczne	Wychowawcy, organizatorzy imprez i konkursów	Na bieżąco, cały rok szkolny
Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów	Zajęcia z wychowawcą, lekcje	Wychowawcy nauczyciele	Na bieżąco, cały rok
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, spotkanie z absolwentami.	Wychowawcy, nauczyciele	Na bieżąco, cały rok
Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez specjalistów.	Specjaliści, wychowawcy,	Na bieżąco, cały rok
Wsparcie nauczycieli w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Konsultacje indywidualne z nauczycielami, warsztaty dotyczące metod pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami.	pedagog specjalny	Adekwatnie do potrzeb
SFERA MORALNA			
Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego	Działalność charytatywna, wolontariat szkolny.	Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego, opiekun wolontariatu	Cały rok szkolny

człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej			
Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu.	nauczyciele wskazani jako odpowiedzialni wychowawcy, nauczyciele	Zgodnie z kalendarzem uroczystości
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	Wycieczki, tematyczne lekcje wychowawcze.	Wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny
Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki.	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny
Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	Lekcje wychowawcze, warsztaty, programy, akcje poświęcone tej tematyce.	Wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	Cały rok szkolny
Kształtowanie empatii i zrozumienia wśród uczniów wobec osób z niepełnosprawnościami	Lekcje wychowawcze, warsztaty.	Wychowawcy, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
Wsparcie uczniów w rozwiązywaniu konfliktów i promowanie wartości moralnych	Mediacje rówieśnicze, zajęcia, warsztaty.	Specjaliści, wychowawcy, nauczyciele	Adekwatnie do potrzeb
Promowanie zdrowego stylu życia	Dzień Sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się, znaczeniu ruchu w życiu człowieka, programy edukacyjne.	Wychowawcy, nauczyciel e, specjaliści	Cały rok szkolny
SFERA SPOŁECZNA			
Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Zapoznanie ze Statutem Szkoły, Standardami Ochrony Małoletnich, prawami i obowiązkami, regulaminami. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Wychowawcy	Cały rok szkolny

Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia . Uczenie zasad samorządności i demokracji	Zajęcia z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania. Działalność Szkolnego Koła Wolontariatu Działalność Samorządu Uczniowskiego.	Wychowawcy, specjaliści Opiekun samorządu	Adekwatnie do potrzeb Zgodnie z planem pracy SU
Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	Udział w akcji sprzątanie świata. Udział w akcjach charytatywnych , wycieczki krajoznawcze.	Wychowawcy, nauczyciele	Na bieżąco, cały rok szkolny
Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.	Zajęcia z doradztwa zawodowego, projekty edukacyjne, zajęcia z wychowawcą. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami, sektorem przemysłowym.	Doradca zawodowy, wychowawcy, specjaliści.	Na bieżąco, cały rok szkolny
Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego	Analiza frekwencji uczniów. Systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami. Współpraca z Kuratorską służbą sądową, PCPR w Chrzanowie, POIK w Chrzanowie, PPP w Chrzanowie.	Wychowawcy, nauczyciele prowadzący zajęcia w ramach pomocy pp, specjaliści	Na bieżąco, cały rok szkolny
Zapoznanie uczniów z obowiązującymi standardami ochrony małoletnich	Organizacja lekcji wychowawczych poświęconych omówieniu standardów ochrony małoletnich.	Wychowawcy klas, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
SFERA EMOCJONALNA			
Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	Warsztaty dla uczniów. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Specjaliści, wychowawcy	Na bieżąco, wg potrzeb
Kształcenie umiejętności rozpoznawania własnych emocji	Warsztaty dla uczniów. Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.	Specjaliści, wychowawcy	Na bieżąco, wg potrzeb

SFERA - OCHRONA ZDROWIA PSYCHICZNEGO			
Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą	Lekcje wychowawcze, zajęcia z udziałem specjalistów.	Wychowawcy klas, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej	Indywidualne rozmowy wspierające z uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu wsparcia, dalszych działań.	Wychowawcy, specjaliści	Zgodnie z potrzebami
Budowanie prawidłowych relacji w zespole klasowym, wzmacnianie poczucia wspólnoty	Lekcje wychowawcze, warsztaty.	Wychowawcy, specjaliści	Cały rok szkolny
SFERA - ROZWÓJ UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH UCZNIÓW			
Nauczanie bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie	Lekcje, warsztaty edukacyjne, projekty poświęcone nabywaniu umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu, krytycznego myślenia, weryfikacji źródeł informacji, rozpoznawaniu fakenews i dezinformacji.	Nauczyciele informatyki, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotów, wychowawcy, specjaliści	Na bieżąco, wg potrzeb
Wykorzystanie sztucznej inteligencji w edukacji	Organizowanie warsztatów i seminariów na temat zastosowań AI w edukacji. Praktyczne lekcje pokazujące, jak AI może wspierać naukę.	Nauczyciele informatyki Nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny, wg potrzeb